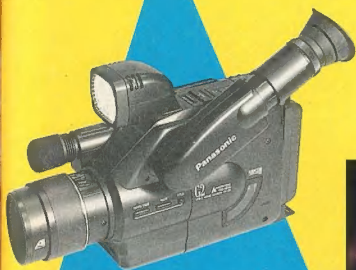
video magazin

1991.
VII. évf. 10. (51.) szám
Ára: 65 Ft

B.B.
A KIHÍVÁS
NAIVÁJA

TESZT:
PANASONIC
KAMKORDEREK

ÍGY
VIDEÓZUNK
MI!

A FANTÁZIA
PRODUCERE

MEL GIBSON
A LEGEROTIKUSABB
FÉRFI

Kedves Olvasó!

Ön most a Video Magazin legújabb számát olvassa, s természetesnek tartja, hogy egy hónap elteltével e lapból újabb információkat, híreket kap a honi és a nemzetközi videó- és filmvilág történéseiről, a tékaújdonságokról és a videópiac technikai csodáiról. És igaza is van, hiszen ez évek óta, hónapról hónapra így természetes. A Video Magazin szerkesztőségének szűk kis csapata is örömmel veszi kezébe e legfrissebb példányt, annál is inkább, mert az elmúlt hetekben fontos változás történt a lap életében: amint az az impresszumból is kiderül, ezentúl a Video Magazint új társaság jelenteti meg. A korábbi kiadó úgy döntött, megszünteti színes lapjai kiadását, így a Video Magazinét is, s azokat áruba bocsátja. Egy pillanatig – veszteséget nem termelő – lapunk léte is veszélybe került, ám új kiadónk, a Danube Részvénytársaság vezetősége további fantáziát lát a VII. évfolyamának végén járó kiadványban, bízik a szerkesztőség munkájában, ezért az ősz elején megvásárolta a Video Magazin alapítói és kiadói jogát. Így megújult erővel folytathatjuk a magazin készítését, remélhetően az Ön megelégedésére, kedvére, s bevalljuk, a magunk örömére is. A kiadóváltás nem jár automatikusan a lap tartalmának megváltozásával. Továbbra is megtalálja benne a hazai videókiadók újdonságait, a videón is kedvenc színészek sztárportréit. Teszt-rovatunk változatlanul ízekre szedi majd a legújabb magnókat és kamkordereket. Tovább kalandozunk a trükk birodalmában is. Szívesen valósítjuk meg olvasóink jó videós ötleteit is, ha megírják, miről szeretnének még a magazinban olvasni. Kérem, nézzék el nekünk, ha a hozzánk küldött néhány levélre még nem vagy csak késve kaptak választ, s bizony az is előfordulhatott – remélem, csak elvétve –, hogy egy-egy korábbi kiadói előfizető az ígéret ellenére esetleg nem találhatta postaládájában a Video Magazin valamelyik példányát. Ha így történt, kérem, írják meg panaszukat, pótoljuk az elmaradást.

Szerkesztőségünk címe, telefon- és telefaxszáma megváltozott; az új adatsort ugyanezen az oldalon megtalálják.

Nagy örömünkre, természetes módon, ezentúl is ott lesz havonta a Video Magazin a standokon, előfizetőink levélszekrényében, minden hónap 24-e táján. Már most érdemes leírnom: terveink szerint ünnepi, karácsonyi számunk, több meglepetéssel, már december közepére kikerül majd a nyomdából.

Megújult reménnyel üdvözli a Kedves Olvasót a szerkesztő:

Falus Tamás

video magazin

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme: 1111 Budapest XI., Irinyi J. u. 39.
Telefon, telefax: 165-4739
Kiadja a DANUBE Rt.
Felelős kiadó: Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Szedés: ARGOS Kft.
Színbontás: Révai Repro Kft.
Nyomás: Révai–Óbuda Nyomda Kft.
Fv.: Bánáti László ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

SZUPERBOMBÁZÓK

(Supercarrier)

A legénység tülekszik, hogy alkalmazzák azon a gigantikus repülőgép-hordozón, amely egy mérföld széles sodrást hagy maga után. A csillogó acél hajótest 16 emelet magas, 4 db futballpálya hosszúságú, a fedélzetén több mint 5000 emberrel, s a világ leggyorsabb, leghalálosabb sugárhajtású repülőgépével. A harci gépek pilótáinak hamarosan alkalmuk nyílik, hogy bizonyítsák repülési képzettségüket, ugyanis a repülőgép-anyahajó radarja egy szovjet bombázót észlel a légtérben. S a sugárhajtású motorok félelmetesen feldübörögnek...

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
Főszereplők: Robert Hooks, Richard Jaeckel, Ken Olandt
Rendezte: Billy Graham
90 perc

Dexin

NŐSTÉNYTIGRISEK

(Tigers in Lipstick)

A film több epizódból áll. Martucci asszony Fironi urat gyilkosság gyanújába keveri, és börtönbe juttatja 10 évre. Amikor Fironi úr kiszabadul a börtönből, azonnal felkeresi a csábos hölgyet, hogy bosszút álljon rajta, de a nő bájai leveszik a lábáról, és ez lesz a veszte. Filippo, a pajkos gyerek egy utcalányt kér meg, hogy a mamájának feltüntetve magát igazolja az iskolában mulasztásait. A prostituált oly élethűen játssza el a mamaszerepet, hogy az Filippo számára kínosan végződik. Egy híres és gazdag ember özvegyéhez fotóriporter állít be, hogy megörökítse. Az özvegy kihívó kacérsága erotikus fotók készítésére ösztönzi a fotóst.

Színes, szinkronizált olasz vígjáték
Főszereplők: Silvia Kristel, Ursula Andress, Monica Vitti
Rendezte: Luigi Zampa
100 perc

Panoráma

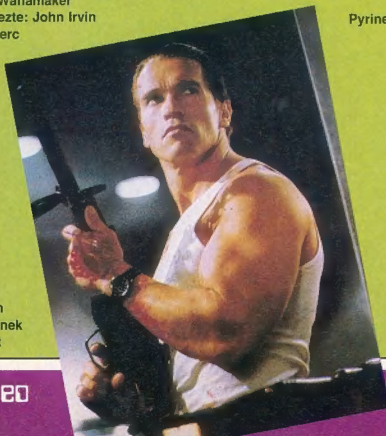
Piszkos alku

(Raw Deal)

Vonaton, motorcsónakon, helikopteren négy férfi érkezik. Hosszú, sötét autóba szállnak. Az autó egy erdő fái közé rejtőzik. Halk kattanással nyílik a kocsi hátsó ajtaja. Hangtompítós, távcsöves puska és egy kalapos férfi jelenik meg. Vastag fatörzsek védelmében kisebb, fából készült raktárépület oldalához oson. Céloz, meghúzza a ravaszt. Néhány lépésnyire a nagy faház napsütötte verandáján cigarettázó férfi halálos lövéstől találva zuhan a verandát is elérő vízbe. Újabb néhány méter óvatos előrehaladás, a hangtompítós puska ismét leterít valakit, és ekkor elszabadul a pokol.

Színes, szinkronizált amerikai krimi
Főszereplők: Arnold Schwarzenegger, Kathryn Harrold, Sam Wanamaker
Rendezte: John Irvin
105 perc

Pyrine

16 éven felülieknek ajánlott

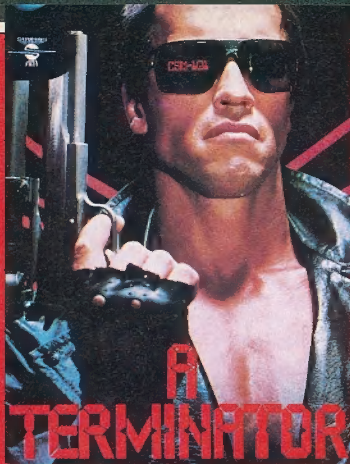
Aki sárga masnit viselt

(She Wore a Yellow Ribbon)

Az Amerikát átszelő vasút építése heves ellenállást váltott ki az indiánokból, akik összefogtak a fehér telepesekkel szemben. Custer tábornokot és csapatát lemészárolták. Bretless kapitány lovassági csapata felveszi a küzdelmet a harcias indián törzsekkel. Az indiánok elkeseredetten védelmezik táboraikat, de a túlerővel nem bírnak. A fehér ember lassan rezervátumokba szorítja őket.

Színes, szinkronizált amerikai western
Főszereplők: John Wayne, Ben Johnson, Victor McLaglen
Rendezte: John Fodf
103 perc

Pyrine

(A Halálosztó)

A Terminator azért érkezik a jövőből, hogy megölje Sarah-t, a szép szőke nőt. A gyilkolásra beprogramozott robotnak feladatát mindenképpen el kell végeznie, nehogy a későbbiekben a Sarah-tól származó férfi vezetésével az emberek szembeszállja-nak a gépekkel. A hajsza végén azonban a Terminatort is eléri végzete.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplő: Arnold Schwarzenegger
Rendezte: James Cameron
107 perc

Orion Pictures Corporation

A sztriptíztáncosnő

(Portrait of a Stripper)

Susie Hanson a fiáért mindenre képes... akár önmagát is feláldozza. Férje elvesztése után Los Angelesbe költözik fiával, ahol tánctudásából kíván megélni, de a mulató, ahol dolgozik, egy sztriptízlokál-láncolat tulajdonába kerül. Susie az itteni munkát is vállalja, pedig apósa magándetektívvel figyelteti minden lépését, és fia előtt is magyarázkodnia kell. Susie számára vajon van-e kiút?

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Vic Tayback, Allan Miller, Sheree North, Thomas Hill, K. C. Martel. Írta: Ben Masselink. Zene: Arthur B. Rubinstein
Rendezte: John A. Alonzo

Filmways TV Productions Inc.

Keresztanya

avagy a zűrös maffiafamília

(Married to the Mob)

Angela DeMarcónak az elegáns Long Island-i otthontól kezdve mindene megvan, csak egy hibádzik: ha férje, Frankie „Uborka" munkába megy, lehet, hogy nem jön haza vacsorára, és csak óvadék ellenében kerül szabadlábra. Uborkának is van gyengéje: na persze, hogy a nők, és ráadásul Karen, Tony „Tigris" Russó nője. Ezek után nem csoda, ha egy hotel fürdőkádjának hulláiban Uborka és Karen ismerhető fel. Angela végre szabad, új életet kezdene, de ott liheg a nyomában a szerelmes Tigris, annak féltékeny felesége, sőt az FBI is. Nem csoda, hogy a gyönyörű özvegy nyomában mindenütt zűrzavar támad.

Színes, szinkronizált amerikai bűnügyi vígjáték
Főszereplők: Michelle Pfeiffer, Matthew Modine, Dean Stockwell
Rendezte: Jonathan Demme
98 perc

Orion Pictures Corporation

WINNETOU

Sokak kedvenc ifjúkori olvasmánya, Karl May regénye kel életre videón.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Pierre Brice, Lex Barker, Mario Adorf
Rendezte: Harald Reinl
94 perc

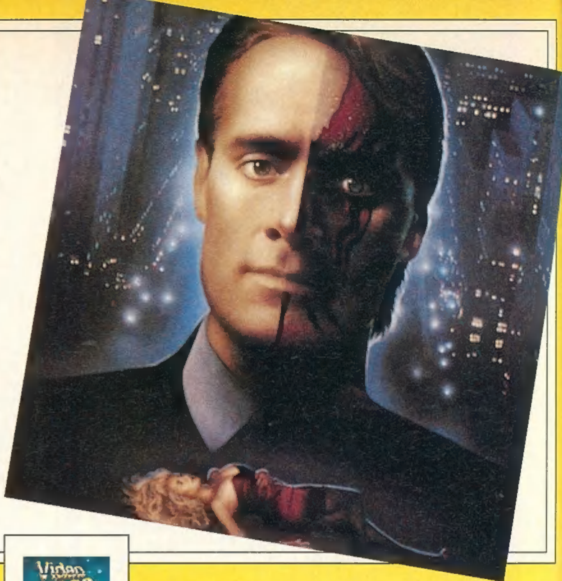
Beta Film

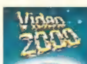
A BANKÁR

(The Banker)

Los Angeles, 1989. A várost megbénítja a félelem. Az emberek félnek kimenni az utcára, mivel valahol egy gyilkos jár, aki brutálisan elcsúfított holttestek sorozatát hagyja maga után. A nyomozás során a gyanú egy olyan emberre terelődik, akire senki sem számít: a társadalom kimagasló alakjára, egy multimilliomos bankárra, akinek nappal a pénz, éjjel a gyilkolás a szenvedélye...

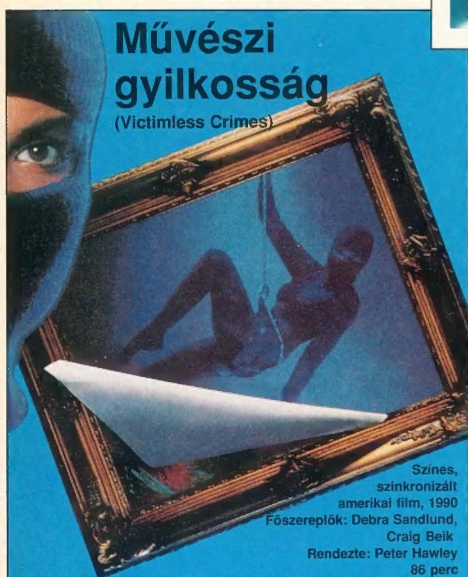
Színes, szinkronizált amerikai film, 1989
Főszereplők: Robert Forster, Shanna Reed, Jeff Conaway
Rendezte: William Webb
88 perc

Művészi gyilkosság

(Victimless Crimes)

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Debra Sandlund, Craig Beik
Rendezte: Peter Hawley
86 perc

A férj műkritikus, a feleség tehetséges pályakezdő művésznő. Mindketten okos betörők, akik megrendelésre értékes régiségeket lopnak. Névjegykártyájukat „A Macska" felirattal minden alkalommal a tett színhelyén hagyják. A chicagói rendőrség tehetetlen. Egy napon a galériában gyilkosság történik, ahol a nyomozók ott találják az ismert névjegykártyát...

FEKETE ANGYAL

Egy katonai repülőgépegységnél Eddie Gordon a legkiválóbb pilóta, akivel sok a gondja Matt Ryan ezredesnek. Az egyik gyakorlaton Eddie veszélybe sodorja egy kezdő pilóta életét, egy újabb felszálláskor éles lőszerrel tölti fel repülőjét, s egy pilóta halálát okozza. Eddie gépével a sivatagba szökik, s azzal fenyegetődzik, hogy egy egész várost elpusztít. Az ezredes felveszi ellene a harcot...

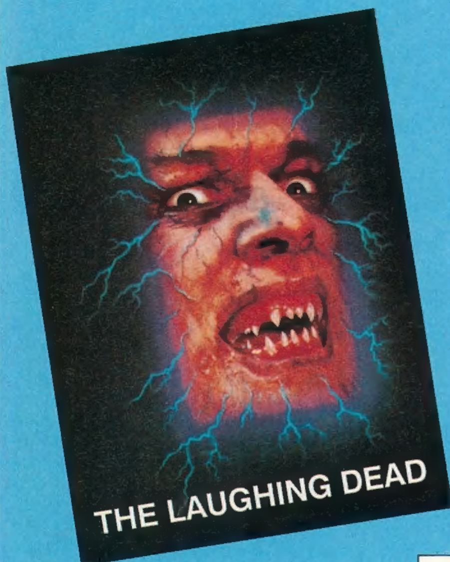
Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Peter Strauss, William Oliry
Rendezte: John Masto
100 perc

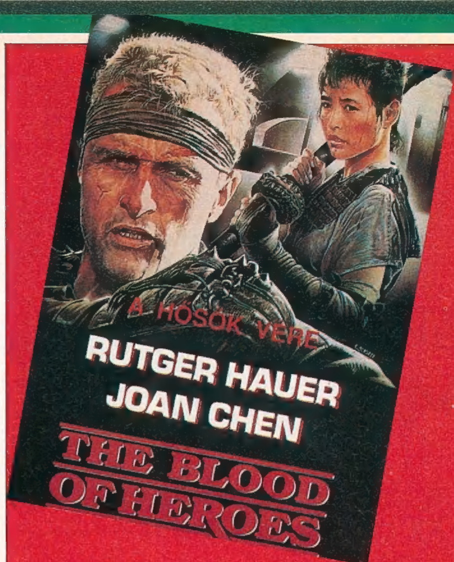

A halál istene

A mexikói turistaút eredeti célja, hogy megismertessen az ókori azték és maja kultúrával és a mai modern szertartásokkal. Az utasok rádöbbennek arra, hogy furcsa világba kerültek, ahol a valóság és az álom keveredik, különös erőszak uralkodik, normális embereknek kell kétségbeejtő, halálos társasjátékot játszani.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Tim Sullivan, Wendy Webb
Rendezte: S. P. Somtow

A hősök vére

Valamikor a jövőben... Az egyetlen sport, amely életben maradt az elpusztult világban, az a brutális „jugging". Lábak törnek, testek roncsolódnak, arcok sebesülnek, miközben a futók a győzelemért harcolnak, hogy bejussanak a profi ligába! Amikor Sallow (Rutger Hauer), egy kegyetlen „jugger" harcban elveszíti egyik legfontosabb játékosát, befogadja Kiddát (Joan Chen), egy fiatal kezdő nőt, aki olyan éhes a győzelemre, hogy inkább meghalna, mint hogy veszítsen.

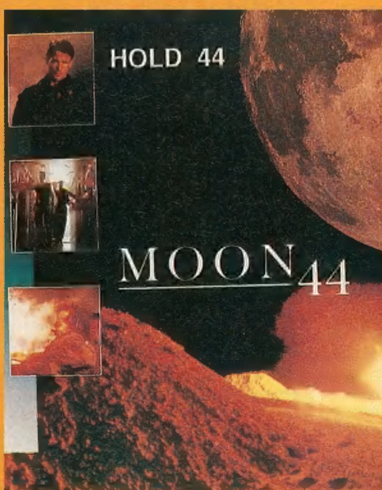
Szines, szinkronizált amerikai film
Föszereplök: Rutger Hauer, Joan Chen
Rendezte: David Peoples

VICO

Hold 44

Mikor már a földnek nincs természeti kincse, melyet kiaknázhatnának, ideje, hogy a Holdhoz forduljanak. A 44-es Holdhoz. Michael Pare a főszereplője ennek az eseménydús sci-fi kalandfilmnek, mely 2038-ban játszódik. Halálos harc tombol a rivális nemzetközi vállalatok között a megfizethetetlen bányászati bolygókért!

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Michael Pare, Malcolm McDowell
Rendezte: Roland Emmerich

K – Film a prostituáltakról
K2 – Az éjszakai lányok

A Rákóczi tér neve fogalom. De kik és hogyan élnek ott, ahol a legősibb mesterség virágzik? Ezt mutatja be az első film. A K2 az éjszakai bárok, hotelek, előkelő mulatók világába vezeti el a nézőt, az éjszakai lányok világába...

Színes magyar filmek, 1988
Mindkettő rendezője: Dobray György
95 és 88 perc

PÓKOK

Péter katonaideje alatt újsághirdetés révén levelezni kezd egy Ági nevű lánnyal. Leszerelése után egy müncheni egyetem hallgatója lesz, és elmegy az Ági által megadott címre, hogy ott szobát kérjen. A lakásban négy „elragadó" öregasszony él, akik mindent elkövetnek, hogy Péter kifogástalanul érezze magát. Vajon miért nem fedi fel kilétét Ági, az egyre titokzatosabbá váló levelezőpartner?

Színes magyar–NSZK-beli krimi, 1989
Főszereplők: Camilla Horn, Alice Treff, Herta Schwarz
Rendezte: Erdőss Pál

Úgy érezte, szabadon él

A hazai kábítószerezés okait kutatja e film, melyben meghallgathatunk narkósokat, orvosokat, hallhatjuk a szociológus, a jogász, a lelkész, a pap, a pszichiáter, valamint Nagy Feró véleményét is – a Beatrice zenéjével.

Színes magyar film, 1988
Rendezte: Vitézy László
126 perc

A menyasszony gyönyörű volt

Giuseppe, a kamaszodó fiú egyedül él anyjával, Mariával egy kis szicíliai hegyi faluban, ahol ősi törvények élnek: az elhagyott asszonynak akkor is hűnek kell maradnia férjéhez, ha az sohasem tér vissza. Az új, fiatal falusi orvos megismerkedik Máriával, s egymásba szeretnek. Maria barátnője, felfedezvén, hogy Giuseppe csaknem felnőtt férfi, kikezd a fiúval...

Színes, magyarul beszélő magyar–olasz film, 1986
Főszereplők: Angela Molina, Massimo Ghini, Stefania Sandrelli
Rendezte: Gábor Pál
101 perc

Reflektorfényben a producer

Edward Pressman

„A mozik a ma katedrálisai. A távoli jövőben élő emberek megnézik majd munkáinkat, és azokból megtudják, micsoda idő, pénz, tehetség és erő rejlett a készítőikben. És talán – remélhetőleg – elcsodálkoznak, és azt gondolják, hogy megérte."

Élvezi az üzleti csatározásokat és érzéke van a jó mozihoz. Tiszteli a művészetet még a kommersz filmekben is. Jó üzleti érzékkel lavírozik a filmkészítés költségei és a színvonal keskeny ösvényén. Receptje a kiszámíthatatlanság.

Edward R. Pressman 1944-ben született New Yorkban. Apja, egy játékgyár tulajdonosa úgy vélte, hogy fia egyszer majd folytatja az üzletet. Az ifjú Edward ugyan szívesen játszadozott a papa termékeivel, de felserdülve inkább a humán tudományok érdekelték. Filozófiát tanult a Stanford Egyetemen, majd a család nyomására – meg akarták vonni szerény zsebpénzét – Londonba ment, hogy ott folytassa a közgazdaságtani tanulmányait. Megszerezte a kellő képesítést, de a mozit jobban szerette, mint a játékszereket. Így hát úgy döntött, filmproducer lesz. Hollywoodban ez tulajdonképpen nagyon könnyen megy. Aki nem talál magának más állást, kinevezi magát Executive-, Associate-, Co- vagy Line-producernek és természetesen production managernek is. Hogy ezek mit csinálnak, azt senki sem tudja, mivel nincs pontos leírása egyik munkakörnek sem. Hogy Edward Pressman mennyire valódi producer, azt az bizonyítja, hogy a nevével fémjelzett alkotások háromnegyede rendszeresen ott szerepel a mozik műsorán.

AZ OPERAHÁZ ELŐFANTOMJA...

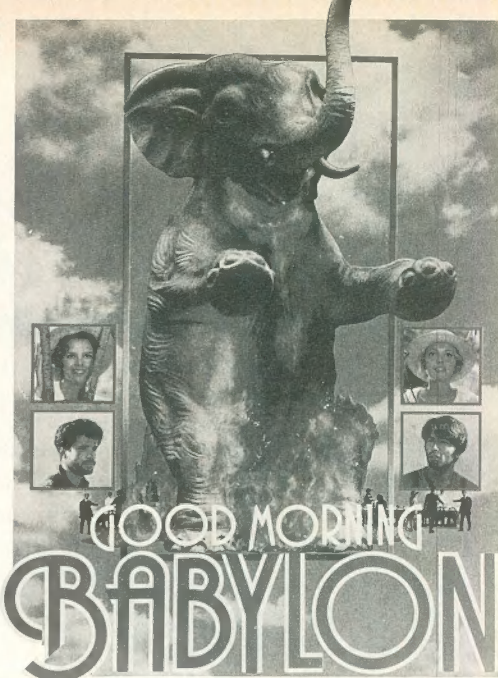
Pressman húsz éve írhatja azt a névjegyére, hogy producer. Új tehetségeket fedez fel, nem fél a kockázattól, és bármikor kész elhagyni Hollywoodot.

Az első ismertebb alkotás, amelynek producere volt, Paul Williams *The Revolutionary* című filmje. A mozi egy forradalmár életéről szól – Jon Voight alakítja kitűnően –, arról a radikalizmusról, amely nincs sem helyhez, sem időhöz, sem forradalomhoz kötve. Pressman már sokat hallott az ifjú hollywoodi „lázadóról", Brian De Palmáról, aki gyakran Godard-nak képzelte magát, de kénytelen volt a filmstúdiók között házalni filmötleteivel. A *Sisters* megtetszett Pressmannek, így rendelkezésre bocsátotta a szükséges pénzt, s végül egy erős hitchcocki hatást hordozó, de nagyszerű film született, amelynek sikere után Pressman szívesen támogatta De Palma újabb filmtervét, a *Phantom of the Paradise*-t, amely az Operaház fantomjának egyfajta feldolgozása. A film eredeti címe Fillmore fantomja volt, Bill Graham San Franciscó-i rock-csodapalotájának tiszteletére, de Graham beperelte a produkciót, ezért meg kellett változtatni a forgatókönyv néhány epizódját. Végül minden rendbe jött. A filmet a Columbiának adták el, a cég nagy előleget adott a független produkciónak, majd forgalmazni kezdte, de csak rövid ideig. A Fantom... eltűnt a ködben..

A Wall Street-i Tőzsdecápák, Oliver Stome rendezésében

Jó reggelt, Babylon, 1987-ből

FASSBINDERTŐL SCHWARZENEGGERIG

Pressman mindig szívesen támogatta azokat a produkciókat, amelyeknek művészi értékéről meg volt győződve. Rainer Werner Fassbinder, a német mozi saját nemét kedvelő fenegyereke nem talált producert első amerikai filmjéhez, a *Despair*hez. Pressman már ismerte a rendező korábbi munkáit, így habozás nélkül felvállalta a filmet. Hasonló dolog történt Wolfgang Petersen *Das Boot* (A tengeralattjáró) című filmjével. Pressman gondosan áttanulmányozta az exhaditudósító, Lothar-Günter Buchheim könyvét, amely második világháborús haditengerész-szolgálatának egy tengeralattjárós kalandjáról számol be. Az acélhengerbe zárt tengerészek nyomorúsága, a céltalanság, a kiszolgáltatottság szörnyű drámája nagy hatással volt a producerre, így Petersennek nem kellett túlságosan takarékoskodnia.

1967-ben Pressman egy rövidfilmben meglátta „Mr. Body"-t, azaz Arnold Schwarzeneggert. Egyik barátja, egy képregény-kiadó tulajdonosa, Ed Summer megjegyezte: Ez a fickó kitűnő *Conan* lehetne. Ki az ördög az a Conan? – tűnődött a producer, de a dolog megmozgatta a képzeletét. Gyorsan megszerzett minden szükséges anyagot: könyveket, képregényeket és albumokat, amelyeknek mind az illusztris figura volt a főhőse. Pressman rájött, hogy ez az alak filmvászonra való, de óvatos üzletember lévén, jó darabig meditált a dolgokon. 1981-ben 25 000 dolláros szerződést kötött Schwarzeneggerrel, ez a mai gázsijának mindössze egyhuszada volt... John Miliust kérte fel a rendezésre, akiről közismert volt, hogy imádja az elmúlt korok hőseit, akár léteztek, akár csak a fantázia termékei. Milius Robert E. Howard regényei nyomán Oliver Stone-nal megírta a forgatókönyvet, s az osztrák body builderből sztár lett. A film világszerte több száz millió dollár hasznot hozott, ez magát a producert is meglepte, így gyorsan lekötötte a folytatások jogát is. A második résszel – Conan, a pusztító – kapcsolatban viszont az a döntés született, hogy könnyedebb hangvételűnek kell lennie Milius komor víziójánál. Pressman átadta a jogokat Dino De Laurentiisnek, jó pénzért persze, s elkészült a film, amelynek már nem volt olyan átütő sikere, mint az elsőnek, de végül nem fizetett rá senki.

ELŐBB A BÁBUK, AZTÁN A MOZI

Az üzleti szempontok mindig fontos szerepet játszanak a filmforgalmazásban, főleg akkor, ha egy mozi jellegzetes szereplői játékfiguraként is

A fantázia akciódús terméke ■ Cherry 2000-ben

Hívd a rádiót! (Talk Radio)

Sigourney Weawer és Michael Caine a Diplomás örömlányban

Schwarzenegger, még kilenc évvel fiatalabban, a Conan, a barbárban

megjelenhetnek. A Conan-figurák jogát a Mattel Társaság vásárolta meg, de amikor megnézték a filmet, túl kegyetlennek találták, így lemondtak az alakok piacra dobásáról, helyette inkább a Világegyetem urainak alakjait választották. A bábuk már a dobozokban sorakoztak, már csak a mozi hiányzott. Pressman, az egykori játékgyáros papa tapasztalataira hagyatkozva, elvállalta a mozit, hiszen a nagy izmú hősökkel a Conan kapcsán már jókora üzleti sikert mondhatott magáénak. A *Masters of the Universe*-ben Dolph Lundgren volt az ügyeletes Muszkli Miska, aki jól forgatja a kardot, és képes legyőzni az összes gonoszt.

Edward R. Pressman független producer mára nagy név lett a film világában. Íróasztala állandóan tele van borítékokkal, amelyekben forgatókönyveket, ötleteket, fotókat küldenek neki. Ezzel együtt Pressmannak egy dolog a fontos, hogy álmait meg tudja valósítani. Most már pénze is van hozzá...

Trethon Judit

Edward Pressman filmjei

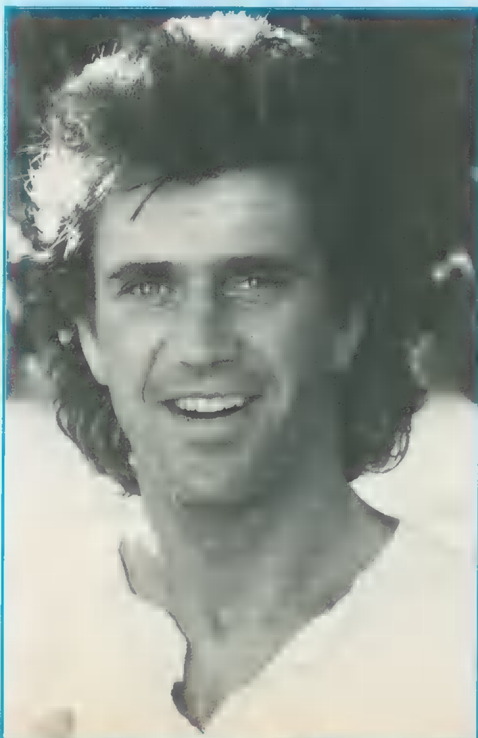
1969 Out of It
1970 The Revolutionary
Paradise Alley
1971 Dealing
1973 Badlands
Sisters
1974 Phantom of the Paradise
1978 Despair
1979 Diane
1980 The Hand
1982 Conan the Barbarian
Das Boot
1985 Plenty
1986 Crime Wave
Half Moon Street (Diplomás örömlány)
True Stories
Cherry 2000
1987 Good Morning, Babylon
Masters of the Universe
Walker
Wall Street
1988 Talk Radio

A legszexisebb, legerotikusabb férfi

„A mozinak ma kivételes eseményekre van szüksége, olyan sztorikra, amelyek új dimenziókba hatolnak, és olyan filmekre, amelyek formailag is szakítanak a múlttal." A forgalmazó Warner Bros. cég ezekkel a szavakkal indította el világhódító útjára 1979-ben egy ausztrál filmrendező új típusú moziját – az *Őrült (Mad) Max*et, s egy szintén hódító színészt a sztárúton, akit úgy hívnak:

MEL GIBSON

Új típusú, mert akkortájt amolyan övön aluli ütésként hatott e randalírozó gépcsodák roncsokkal és tépett testrészekkel kísértpermanensországútiösszszecsapásaiból álló bomlott agyú rémlátomás, melyhez képest a kaotikus zűrzavar egy világos és szabatosan megfogalmazott jövőképnek tekinthető. A motoros „új barbárok" fasisztoid csapatát a mindig akcióképes autós barbárok díszpéldánya, Mad Max, a szuperrendőr üldözi, akit a közönyös hivatástudat mellett ezúttal személyes érzelmek is motiválnak – a legállatiasabb söpredék, amely valaha is megjelent a vásznon, legázolta az egész családját.

Így tehát Mel Gibson, akin csikorog a csizma, feszül a fekete bőrszerkó, reccsen a cipzár, kapja magát, s beugrik a föltuningolt autójába, aután indít, sebességbe rakja, majd felbőgő motorral nekiereszti Musztángját a végtelen országútnak. Kifejezéstelen arcát, vizenyős tekintetét látva az ember még másfél órát sem jósolt az ellenfeleinek. Négy és fél lett belőle!

George Miller filmje egyszerűen szétrobbantotta a mozikat, hatása végigsöpört a fantasztikus filmek műfaján is. S ahogy az már lenni szokott, hőse, a „robotzsaru", „az utolsó hős", a lézengő, munkáját és identitását vesztett (kül)városi fiatalság eszményképe lett. Akarta, nem akarta, Mel Gibson egy csapásra sztár lett. Ő maga így magyarázta a sikert: *„Szerencsére szörnyen fotogén vagyok. Tudja, hogy van az a kamera mágiájával: vannak gyönyörű nők, akik a filmen csúnyák, mások viszont akármilyen jelentéktelenek élőben, végzetes asszonnyá válnak a celluloidszalagon. Valahogy így vagyok ezzel én is. Hívhatja ezt mágiának, karizmának, adottságnak vagy aminek akarja."*

McKussen filmügynök és tehetségkutató ennél találóbban fogalmazott, amikor évtizedes tapasztalatával azonnal rátapintott Gibson titkára: *„Jelenleg ő a legkisfiúsabb felnőtt, ugyanakkor a legérettebb kisfiú a piacon".*

A legérettebb kisfiú 1956-ban, hatodikként született egy New York-i vasúti fékező tizenegy gyermeke közül. A család életében akkor következett be nagy változás, amikor édesap- ▶

ja egy súlyos baleset következtében megrokkant. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy volt biztosítása, az összeget kézhez kapva hátat fordított Amerikának, s egy kis farmot vásárolt Ausztráliában. Mel kissé ironikusan azzal magyarázta ezt később, hogy „apám még időben el akarta kerülni, hogy Vietnamba vigyenek".

Ha hihetünk neki, még álmában sem gondolt arra, hogy színész lesz belőle egykoron. Újságírónak, sőt lelkipásztornak készült, s hogy végül az állami színiakadémián kötött ki, az csupán a véletlen, azaz egyik nővére műve. Ő adta be ugyanis Mel tudta nélkül a jelentkezési lapját. A többi már ment, mint a karikacsapás, legalábbis színészvonalon, mert a baráti kapcsolatokban nehezen oldódó, zárkózott srácként ismerték meg őt a többiek. 1976-ban Rómeóként diplomázott – kitűnőre. *„Azután szólt az egyik haverom, hogy filmet akar csinálni. A többit már tudják."*

Abban a bizonyos első filmjében – *Nyári város* (1978) – közelebbi ismeretségbe került a szörffel, s ez a szerelem a továbbiakban is tartós maradt. (Ez volt a film egyetlen pozitívuma.) Rögtön ezután következett az *Őrült (Mad) Max*, amely fenekestül fordította fel Gibson életét. Sorozatban jöttek a főszerepek, igaz, egyelőre még csak különböző ausztrál produkciókban. Ezek sorából magasan kiemelkedik a földrész legnevesebb rendezőjével, Peter Weirrel készített két filmje, a *Gallipolli* (1981) és *A legveszélyesebb élet éve* (1982).

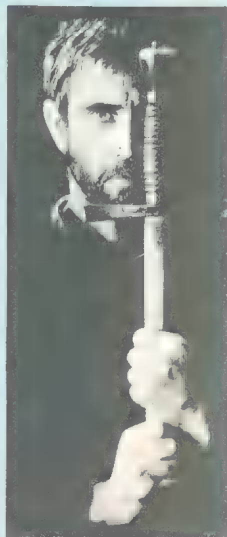
A *Gallipoli* az első világháború egyik eleve felesleges és elhibázott, kudarcra ítélt akcióját, az ANZAC-haderőnek (Australian and New Zeland Army Corps) a Dardanelláknál végrehajtott elterelő támadását, illetve előzményeit idézi föl. A történet azonban mégsem anynyira az ANZAC-osok úticéljáról szól, hanem magáról az utazásról. Inkább az emberekre összpontosít a film – köztük Frankre, a Gibson által alakított rámenős, nehezen kezelhető katonára –, nem pedig az eseményekre. Így vált a mozi – Peter Weir szavaival élve – egy *„intim hőskölteménnyé". A legveszélyesebb élet évé*nek szenzációra éhes ausztrál újságírója a világ másik pontján bonyolódik drámai kalandokba. 1965-ban vagyunk Indonéziában, a kommunisták ellen indított hajtóvadászat kezdetén. S bár Gibsonnak végül teljesül a vágya, ■ szakmai siker, akommunistákvezetőjévelösszehozott riport, a szemtanúként átélt események kitörölhetetlenül beivódnak emlékezetébe.

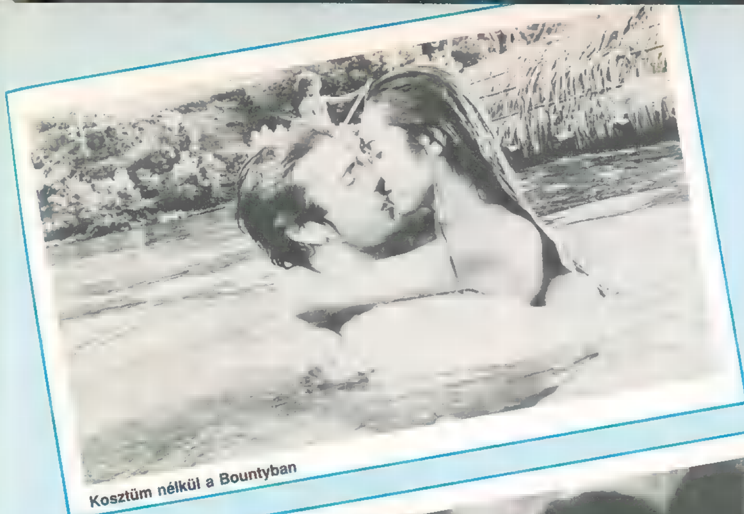

A Halálos fegyverben

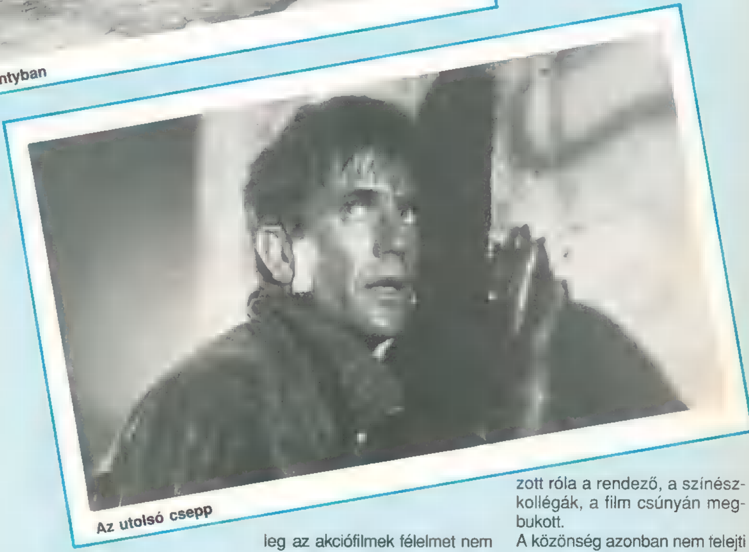

Kosztümben a Bountyban

Az ausztrál sikerkovácsok ténykedését már Hollywood sem nézhette tovább tétlenül. A legegyszerűbb s legjobban bevált régi fogást alkalmazta velük szemben is – mesés ajánlatokkal magához csábította őket. Gibson alig több mint egy év alatt négy filmben is játszott. Könnyen felejthető alkotásokban, mint például *A Bounty* (1984) új változatában. Sokkal rosszabb számára, hogy ■ *Mrs. Soffel* (1984) forgatása idején ittas vezetés miatt rövid időre rács mögé kerül. Ezt követően 18 hónapra eltűnik ■ világ szeme elől – nem kap, de nem is vállal szerepeket. Visszamegy Ausztráliába, s a *Mad Max*ért – időközben elkészült ■ 2. rész is – kapott gázsijából Sydney közelében vásárol birtokot magának, s marhatenyésztésre adja a fejét. A piával (s a cigarettával) sajnos később sem szakít, bár ■ tömény helyett inkább ■ sört részesíti előnyben. *„Valóban nem pletyka, négy-öt üveg sörrel kezdem a napot. Egyébként napközben nincs folytatás."*

A félig-meddig önkéntes visszavonulását néhány jóakarója azzal magyarázta, hogy nem bírta a megterhelést, s idegösszeroppanást ka-

Kosztüm nélkül a Bountyban

Az utolsó csepp

Filmjei:

Nyári város (Summer City, 1977) r: J. Frazer
Őrült (Mad) Max (Mad Max, 1979) r: George Miller (bemutatott)
Tim (1979) r: Michael Pate
A Z-egység küldetése (Attack Force Z, 1980) r: Tim Burstall
Gallipoli (1981) r: Peter Weir (bemutatott)
A legveszélyesebb élet éve (The Year of Living Dangerously, 1982) r: Peter Weir
Mad Max 2 (1983)
r: George Miller (Intervideo)
A folyó (The River, 1983)
r: Mark Rydell
A Bounty (The Bounty, 1984)
r: Roger Donaldson (bemutatott)
Mrs Soffel (1984) r: Gillian Armstrong
Mad Max 3 – A viharkupolán túl (Mad Max 3 – Beyond the Thunderdome, 1985)
r: George Miller és George Ogilvie (Intervideo)
Halálos fegyver (Lethal Weapon, 1987) r: Richard Donner (Intervideo)
Az utolsó csepp (Tequila Sunrise, 1988) r: Robert Towne (bemutatott)
Halálos fegyver 2 (Lethal Weapon 2, 1989)
r: Richard Donner (Intervideo)
Palimadarak (Bird on Wire, 1989) r: John Badham (bemutatott)
Air America (1990)
r: Roger Spottiswoode
Hamlet (1990)
r: Franco Zeffirelli

pott. *„Ha Hollywoodban élsz* – válaszolta Gibson –, *és mégis elmegy a kedved ettől az egész felfordulástól, azt a szakmában idegösszeroppanásnak nevezik. Egyszerűen szükségem volt arra, hogy több időt tölthessek a családommal, hogy egy kis levegőhöz jussak."*

A család az egyik legbiztosabb pont Mel Gibson életében. Robin Moore, a feleség, hat gyermekük (köztük egy ikerpár) édesanyja úgy nyilatkozott egyszer, hogy szerinte Mel a világ legjobb édesapja és családfője, lévén hogy már több mint egy évtizede a legnagyobb megértésben élnek. Gibson egyébként annak ellenére, hogy a legkülönbözőbb közvélemény-kutatások egybehangzó állítása szerint a filmvilág legszexisebb, legerotikusabb férfija (s mellesleg az akciófilmek félelmet nem ismerő sztárja), legendásan bátortalan nőügyekben, ■ házasságába is állítólag úgy csöppent bele, hogy Robin kérte meg a kezét, s ő igent mondott. Ennél nagyobb gondot már csak az ágyjelenetek forgatása okoz számára!

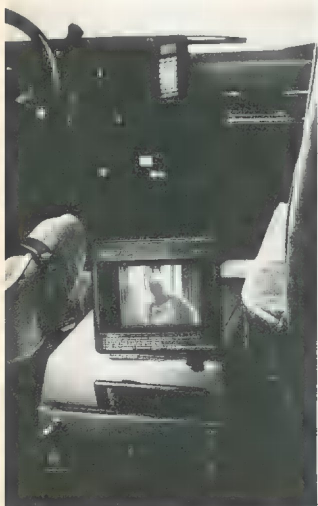
1987 – ■ nagy visszatérés éve. A *Halálos fegyver* önpusztító életmódot folytató zsaruhőse (ő maga a halálos fegyver!) újból az érdeklődés középpontjába emelte Gibsont, s az érdeklődés (ezúttal is) tartós maradt. A sztárallűröktől mentes sztár sorozatban hozta magát, a *Halálos fegyver 2* (1989), a *Palimadarak* (1989) és az *Air America* (1990) mind-mind kasszasiker. Különösen jól állnak neki a fekete komédiák, jobban mondva azon típusú akciófilmek, amelyeket kicsit mulatságosabbra, képregényszerűbbre vettek. *„Azt akartuk, hogy a film(ek) hangneme lágyabb legyen, akkor is, ha a cselekmény túldimenzionált – bár sohasem valószerűtlen!"*

Lehet, hogy éppen ez volt a baj ■ *Hamlet*tel (1990), amelyet a filmvilág (s a közönség) nagy megrökönyödésére Franco Zeffirellivel hozott össze. Hogy miről szólt az elképzelés? *„Egy emberről, aki megütötte magát, és most a bosszún töpreng. Az egész mű folyamán jószerivel két kézzel marcangolja magát, és ez eléggé hasonlít ahhoz a Riggshez, akit a* Halálos fegyver*ben játszom."* Hiába áradozott róla a rendező, a színészkollégák, a film csúnyán megbukott.

A közönség azonban nem felejti kedvencét, a Max-trilógiából és a *Halálos fegyver*(ek)ből ez idáig több mint 6 millió videókazettát adtak el világszerte. És ezek csak a hivatalos adatok! Gibson tehát változatlanul a legmenőbb, legkeresetebb sztárok egyike, aki szerint mégis egyetlen állandó hazudozás az élete, mert a színészet a hazugság legtökéletesebb formája. *„A filmen az ember sohasem az igazat mondja, legföljebb olyan benyomást szeretne kelteni. A filmkészítés egész folyamata művi folyamat. Persze itt nem holmi sötét hazugságról van szó, sőt mi magunk is arra törekszünk, hogy a hazugság minél hitelesebb legyen. Más szóval feltételezünk és elfogadunk valamit, ami valójában nem igaz."*

Szilágyi G. Gábor

Utazó videók – egyelőre dollárezrekért

A világ vezető elektronikai nagyvállalatai hónapról hónapra gondoskodnak róla, hogy ■ videofil, vagyis a videókultúrára éhes közönség újabb és újabb csodaberendezésekkel gazdagodjon, hogy az unalmas, „videómentes" órák száma csökkenjen. A sikerfilmek iránti érdeklődés és az üzleti érdekek találkozásának legutóbbi példája a „car video system"-ek megjelenése ■ piacon. Az autókba, kisbuszokba épített berendezések, úgy tűnik, máris nagy népszerűségnek örvendenek, elsősorban Amerikában. Különösen azóta, hogy a japán Hitachi cég előrukkolt 2590 dolláros felszerelésével, mely – amerikai árviszonyokat figyelembe véve – olcsó terméknek mondható. Az új készülék egy apró VP-F1 hi-fi VHS VCRt, egy MCM-5-ös 12,7 cm-es LCD monitor, természetesen távkapcsolóval. A pöttömnyi, ám annál praktikusabb videóberendezést általában kiváló erősítővel egészítik ki, így aztán mozitermi hangminőséget tudnak előállítani az utastérben.

Felmerülhet a kérdés, vajon nem nő-e ily módon ■ közlekedési balesetek száma? Minden jel szerint: nem. A legtöbb állam hatósága tiltja a monitorok „közveszélyes használatát", vagyis a képernyőt tilos olyan helyre szerelni, ahol a vezető is láthatja. A felmérések azt mutatják, hogy mióta az autós videók piacra kerültek, a hollywoodi autótulajdonosok mind gyakrabban fogadnak sofőrt a hosszabb utakra, ők pedig a hátsó ülésen kényelmesen elhelyezkedve nézik kedvenc filmjüket vagy klipjeiket.

Olyan jelenségekről is beszámolnak az amerikai újságok, amelyek a rendszer továbbfejlesztéséről tanúskodnak. Egyes családok a gyerekek számára kedves videójátékokat szereltetik fel a kocsik belső oldalfalára, s míg az egyik szülő vezet, a csemeték – rosszalkodás helyett – videópárbajokat vívnak a több száz kilométeres utazásokon. Megint mások úgy biztosítják a nyugalmas vezetést, hogy minden gyereknek külön fejhallgatót szereltetnek fel...

Molnár Miklós H.S.C.*

A TRÜKK BIRODALMA

III.

A kamkorderek mai és majdani kezelőinek ajánlott sorozatunk témája ezúttal:

A polárszűrő

A szűrő célszerű alkalmazásához ismernünk kell néhány alapvető fénytani meghatározást.

LINEÁRISAN POLÁROS FÉNY

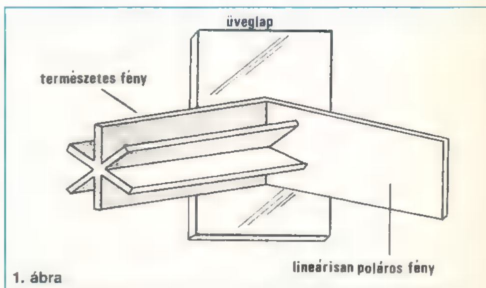
A fényforrásból kilépő elemi fénysugár elektromágneses hullám, melyre jellemző, hogy haladási irányára merőlegesen minden irányban rezgést végez. Ha ez ■ számtalan rezgési síkból álló fény ferde szögben, kb. 32°-ban egy üveglapnak ütközik, egyik része megtörve áthatol rajta, másik része (az üveg mindkét felületéről) visszaverődik. Bennünket ez utóbbi fény érdekel, mert ennek más a tulajdonsága – csak egy meghatározott síkban rezeg. Ez a lineárisan polarizált fény. (Lásd *1. ábra.*) Az üveghez hasonlóan viselkedik sok más tükröző felületű anyag (pl. lakkozott bútor, műanyag tárgy, az úttest, sőt testünk bőre is). Viszont a fémes anyagokat megvilágító természetes fény ■ visszaverődés után is megtartja eredeti tulajdonságát, nem lesz poláros. (Ismeretes, hogy a tükörre ferde szögben beeső fény kétszeresen tükröződik vissza: egyrészt az üveg felszínéről, másrészt a fémes hátoldalról. Míg az üveglap esetében mindkét visszaverődés poláros, addig a tükörnél csak a felszíni az, a fémről visszaverődő viszont természetes fény marad). Ahhoz, hogy a közönséges fény maximálisan polarizálódhasson, a síkkal bezárt beesési (ill. visszaverődési) szögének 31-33°-osnak kell lenni. (A tág meghatározás a különböző anyagok egymástól eltérő elemi szerkezete miatt adódik.) Kisebb vagy nagyobb szög esetén a fény csak részben poláros. 0° és 90° közelében a tükröződő fény nem polarizált.

A tiszta kék égbolt két különböző tulajdonságú fényből áll – lineárisan polárosból és nem polárosból. A természetben ■ légkör molekuláit különböző szögben éri ■ nap, ettől függ a visszaverődési szög – azaz egyes napszakokban máshová kerül az égbolton a poláros és inpoláros zóna. A legerősebb poláros mező azon a sávon található, amely a napot ■ kamerával összekötő vonal irányára merőleges. (Lásd *2. ábra.*) A teljesen fedett égboltnak sehol nincs poláros mezője.

A LINEÁRIS POLÁRSZŰRŐ ELVE, MŰKÖDÉSE

A polárszűrő többnyire két üveglap közé ragasztott műanyag fóliából áll. A fólia mechanikai nyújtásával érik el, hogy a beleágyazott, szabad szemmel láthatatlan tűszerű jód-kininszulfát kristályok egymással párhuzamosan helyezkedjenek el. A kristályok helyzete miatt a természetes, sok rezgési síkból álló fény nem tud változatlanul továbbhaladni a szűrőn, hanem csak az egy síkban rezgő fény, a lineárisan poláros fény jut tovább. Az erre merőleges rezgésű fényt elnyelik a kristályok.

Ha polárszűrőn keresztül nézünk egy üveglapon (32° körül) tükröződő fénypontra – két eset lehetséges: 1. A tükröződő fényt nem látjuk. 2. Változatlanul látjuk a tükröződést. Utóbbi esetben fordítsuk el az optikai tengelyben a szűrőt – lesz egy helyzet, amikor megszűnik a fénypont tükröződése. 90°-kal tovább forgatva ismét megjelenik a tükröződés – a következő 90°-nál újra eltűnik. Durva hasonlattal élve a polárszűrő úgy működik, mint a fésű. (Lásd *3. ábra.*) Függőlegesen álló fogai között könnyen átbújtathatunk egy függőleges síkú papírcsíkot (ez a lineárisan poláros fény). Ellenben ha ■ fésűt 90°-kal elfordítjuk, az előbbi helyzetű papírcsík nem tud áthatolni a fogak között.

1. ábra

CIRKULÁRIS POLÁRSZŰRŐ

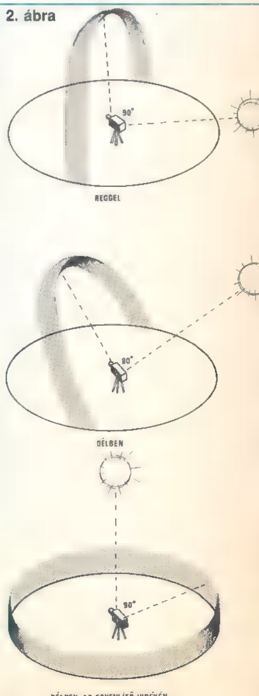
Eredete ■ fényképezőgépekhez vezethető vissza. Ugyanis némelyik géptípusnál a mérésre szolgáló fény visszatükrözéssel vagy fénytöréssel jut el a mérőcellá(k)hoz. Ha lineáris polárszűrőt használnánk, a géptestben megtört vagy visszatükröződött fény miatt változás történne a polaritásban, és ez téves mérési adathoz vezetne. Ennek kiküszöbölésére létrehozták a cirkuláris polárszűrőt.

A szűrő szorosan egybeépítve, két részből áll. Az objektívhez közelebb álló egy átlátszó, csiszolt síkpárhuzamos lemez, melynek önmagában az a tulajdonsága, hogy a közönséges fényt *két*, egymásra merőleges rezgésű lineárisan poláros fényre bontja. Az előreszerelt rész egy hagyományos lineáris polárszűrő. A cirkuláris szűrőt ugyanúgy kell használni, mint ■ lineáris szűrőt. Fordított helyzetben ne tegyük az objektív elé, mert így nem működik.

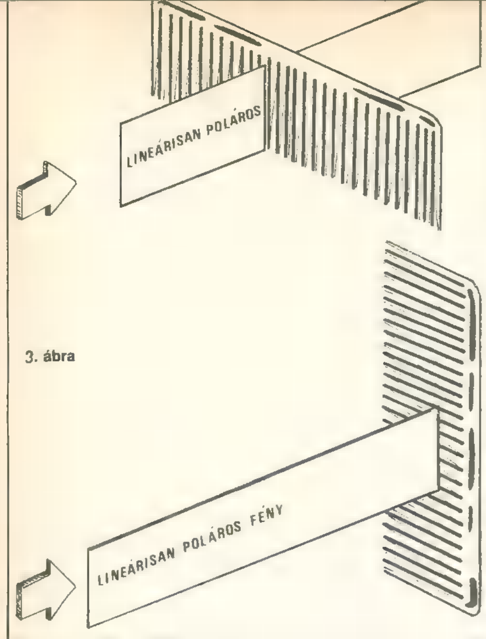
A ZAVARÓ TÜKRÖZŐDÉS MEGSZÜNTETÉSE

A szűrő legnépszerűbb alkalmazási területe – kirakatüvegek, vitrinek zavarólag ható tükröződésének eltüntetése, miáltal láthatóvá válnak a mögötte lévő tárgyak. Említettem, hogy kb. 32°-nál kisebb vagy nagyobb tükröződési szög esetén nem szüntethető meg teljesen a tükörkép. Ezt variónk nagy látószögű használatánál tapasztalhatjuk – ugyanis, amíg a kép egyik szélén optimális ■ szög, ▶

2. ábra

*A szerző ■ Magyar Televízió 53 éves operatőre, ■ Hungarian Society of Cinematographers (H.S.C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

3. ábra

addig a képmező másik felén lényegesen eltérő szögben tükröződik a nemkívánatos tükörkép. A megoldás – normál látószög alkalmazása. (Telés állásban ilyen probléma soha nem jelentkezhet.) Hasonló problémával találkozunk fahrtoláskor vagy svenknél.

A domború üvegben látszódó zavaró tükröződés eltüntetése még polárszűrővel sem egyszerű feladat. Naiv igény lehet, hogy a szemüvegben tükröződő lámpákat polárszűrővel szűrjük ki. Nos, szemüveges szereplőnk közeli felvételénél csak félprofil helyzetben adódik a szükséges 32° körüli tükröződési szög. És ekkor is csak egyetlen fényforrás tükröződését tudnánk kiszűrni. Nem beszélve arról, hogy szereplőnket legritkább esetben „betonozhatjuk le", mozdulatlanságra kárhoztatva. Megoldás persze van – de erről később, a poláros fényű világításnál lesz szó. A kérdés csak az, nem célszerűbb-e inkább a világítás konstrukcióját úgy kialakítani, hogy a szemüveg mögött *lássuk* szereplőnk szemét, ugyanakkor a fényforrás tükröződése se legyen zavaró. Ne tekintsük hibának, hogy az üvegnek üvegszerűen kell hatnia! Félő, hogy az üveg trükkös „eltüntetésével" ellenkező hatást keltünk – a komolynak szánt jelenet humorossá válhat az „üres" szemüvegkerettől.

Azonos a feladat, amikor autóban ülő szereplőket elölről, a hajlított szélvédőüvegen keresztül akarjuk felvenni. Az üveg domborúsága miatt a szűrő szintén csak részlegesen oltja ki a tükröződést. Az autóüvegnél újabb problémával találkozunk – a polárszűrő hatására az üvegben színes foltok keletkeznek. Ezt a kamera fekete-fehér keresőjében természetesen nem vehetjük észre. Felvétel előtt, a kézbe vett szűrőt forgatva, átnézetben győződjünk meg arról, használatával nem okozunk-e újabb hibát. A jelenséget a több rétegű ragasztott üveg okozza. Az üvegben lévő feszültség, az eltérő vastagság okozta fényúttávolság a különböző hullámhosszúságú fényeknek fáziskülönbséget jelent, ezért látjuk a polárszűrőn keresztül az élénk színű foltokat, sávokat.

SZÍNES POLARIZÁLÁS

Ismertek olyan kombinált polárszűrők, amelyekkel a felvétel témáját a természetes színéből folyamatosan elszínezhetjük egy meghatározott szín felé. Ez a típus a PL-COLOR. Egy másik változattal, a VARIO PL-COLOR-ral két szín között tetszőleges mértékben színezhető el a téma.

Mi is előállíthatunk színes polarizációt az alábbi módon. Ismeretes, hogy két egymásra helyezett polárszűrő elforgatva keresztezett állásba – nem engedi át a fényt. (Ezzel a metódussal a kép kivilágosodását, elsötétedését optikai úton, tetszőleges sebességgel valósíthatjuk meg, természetesen az automata kikapcsolása után.) Ha két polárszűrő közé átlátszó összegyűrt műanyag fóliát (pl. nejlonzacskódarabot vagy tixo ragasztószalagot) helyezünk, fantasztikus színes látvány tárul elénk. A szűrők egyikének elforgatásával és/vagy a fólia gyűrésével, nyújtásával különböző változatos színalakzatokat hozhatunk létre. Az átlátszó műanyag lap (pl. iskolai vonalzó, magnókazetta dobozának egyik fele) a szűrők között színes vonalakat, gyűrűket mutat, mely elárulja az anyag feszültségét, egyenetlen vastagságát. A színes alakzatokat megvilágított fehér háttér előtt, variónk makroállásában, tudjuk felvenni.

Egyetlen polárszűrővel is előállíthatunk színes polarizációt. Szükségünk van egy szűrőnknél nagyobb méretű torzításmentes, színtelen, átlátszó műanyag lapra. (Felületének esetleges gyengébb karcait fogkrémmel dörzsölve tüntethetjük el.) Helyezzük a szűrőt az objektívre, és forduljunk a kamerával erősen tükröződő padló vagy úttest felé. Olyan szögben álljunk, hogy a szűrő elforgatásával kioltható legyen a csillogás. Tegyük a műanyag lemezt a szűrő elé – lehetőleg távolabbra (pl. a kompendium külső peremére erősíthetjük ragasztószalaggal). A tükröződő felület helyén különböző színű sávok keletkeznek.

Nyilvánvaló, hogy a fenti látványt minden olyan helyszínen megvalósíthatjuk, ahol lineárisan poláros fény keletkezik. Például az oldalról felvett emeletes épület ablakai változatos színekben fognak tündökölni. A polárszűrő – műanyag lemez párossal a kék égboltot is elszínezhetjük. Képbe komponálva az ég legerősebb poláros zónáját – varázslatos látványt kapunk. Ezen a területen a műanyag lemez színes moaréja fog látszódni. A színes sávok csak akkor lesznek briliánsak, akkor különülnek el egymástól, ha nagy a mélységélesség. Ezért előnyös a varióobjektív nagylátószögű része, a szűk blende, továbbá a műanyag lap távolabbi elhelyezése.

KONTRASZTNÖVELÉS

A kék égen úszó fehér felhők nagyobb nyomatékot kapnak, ha po-

4. ábra

5. ábra

6. ábra

lárszűrőt használunk. Szerepe ugyanaz, mint a fekete-fehér fényképezésnél a sárga színszűrőnek: az égbolt sötétebb lesz, ezáltal jobban kiemelkednek a fehér felhők – megnöveli a kontrasztot. Figyelembe kell vennünk a poláros fény tárgyalásakor említetteket – korlátozottak a polárszűrő lehetőségei. Hatásossága függ a napszaktól és a felvételi iránytól.

KONTRASZT-CSÖKKENTÉS

Bizonyos világítási helyzetben nagymértékű kontrasztcsökkentést lehet elérni a polárszűrővel. A *4., 5. és 6. ábrát* ennek illusztrálására készítettem a budai Várban. Az erősen tükröződő úttest nehézséget okoz a teljes tónusskála képi átvitelénél. A *4. ábra* azt mutatja be, ha a fénylő utcakövezetben részletet akarunk látni (az automata ezt veszi figyelembe) – kényszerűen sötétek lesznek az árnyékok. Az *5. ábra* magyarázata: ha szükségünk van az árnyékban lévő részletekre, manuálisan nyitnunk kell a blendén (vagy az ellenfény-korrekció gombját benyomni) – viszont ezáltal a fényes úttest részlet nélküli fehér folttá változik. Megoldás: a polárszűrő. A *6. ábrán* látható, hogy megfelelő mértékben elfordítva, kellően legyengíthetjük a kövezet csillogását – így a fény és árnyék közötti kontrasztot lecsökkenthetjük. Megjegyzem, a felvételkor a kövezetről visszaverődő poláros fény szöge 32°-nál jóval több volt – de ez esetben ennek nincs jelentősége, mert nem a teljes tükröződés kioltása volt a cél, csupán a kontraszt csökkentése.

A polárszűrő kontrasztcsökkentő tulajdonságát olyan területen is kihasználhatjuk, ahol ruhátlan szereplőnkről alacsonyabb napállásnál, fénnyel szemben készítünk felvételt, és nincs módunk derítésről gondoskodni. Egy közeli arcon vagy egy távolabbi női testen egyaránt jelenlévő erős élfény tetszés szerinti mértékben lecsökkenthető a szűrő elforgatásával.

Belső térben nem ritka, hogy egyidejűleg látjuk a lámpák vagy ablakok okozta zavaró csillogást a vízszintes felületeken (asztallapon, padlózaton) és a függőleges síkokon (bútorokon, festményeken). Nos, ilyen esetben tudomásul kell vennünk, hogy a polárszűrővel nem szüntethető meg minden tükröződés, csak az egyik síkon – vagy a vízszintesen, vagy a függőlegesen. Ilyenkor leghelyesebb a felvételi szöget változtatni, hogy az egyik tükröződés kimaradjon a képből.

FELVÉTEL POLÁROS FÉNYNÉL POLÁRSZŰRŐVEL

A csillogás kiküszöbölése nem függ a világítás szögétől – attól a

7. ábra

8. ábra

9. ábra

bizonyos 32° körüli szögtől, ha a lámpa elé is polárszűrőt helyezünk. Például olajfestményt akár szemből is megvilágíthatunk, nem fog tükröződni. Kivéve, ha üveg mögött van – ekkor nem tudjuk tökéletesen kiszűrni – a fényforrás pontja halványan megmarad az üvegben. Szemüveges arc felvételekor alig észrevehető gyenge fénypontnak látszik a lámpák tükröződése a szemüvegben. E módszerrel a fényes, csillogó fémtárgyak pedig mattá változtathatók. A lámpa elé helyezhető polárszűrő egy műanyag fólia. Olcsóbb, mint az objektívhez tartozó változata. Különböző méretben és vastagságban gyártják.

A polárszűrők beállításának szabálya: – ha több lámpát használunk, ügyeljünk arra, hogy valamennyi *azonos* polarizálási helyzetben legyen. Erről úgy győződhetünk meg, hogy két lámpa-fóliát egymásra helyezünk és annyira fordítjuk el, hogy maximálisan átlássunk rajtuk – ekkor azonos a polarizálásuk. A felvételi tárgy bevilágítása után, a kamera keresőjében ellenőrizve, annyira fordítsuk el az objektíven lévő polárszűrőt, hogy megszűnjön a téma csillogása. Fontos, hogy természetes fény ne világítson a tárgyra.

Szereplőnk arcközelije – még a sminkelt is – a frontálisan világító, kemény fényű spotlámpa hatására – csillogóvá válik. A lámpák hagyományos fényében a napbarnított arc fokozottabban kelti izzadt, zsíros bőrű ember benyomását. Ezt nem minden esetben tartjuk elfogadhatónak. Ha matt, bársonyos arc megjelenítése a cél – a kevéssé ismert poláros fényű világítást ajánlom. Ha túlságosan közeli arcról készítünk felvételt, szereplőnk szemében új jelenséget látunk. A polárszűrők hatására a pupillában két, egymásra merőleges sötét vonalat, keresztet figyelhetünk meg. Világos szemüeknél jobban látszik. A szem és az ajkak természetes csillogása viszont hiányzik. Ezt úgy nyerhetjük vissza, hogy az objektív polárszűrőjét kissé visszafordítjuk.

A poláros fényű világítás amellett, hogy az arcot mattá teszi, ugyanakkor „fiatalítja" is. Ennek szuperközeli arc felvételénél van jelentősége, amikor szükségessé válhat a ráncok eltüntetése. Megfelelő szórt világítást kell alkalmazni. Polárszűrős kemény fényű lámpánkból úgy kaphatunk lágy poláros fényt, hogy fémes derítőlapra világítunk. (A fémről visszaverődő fény megtartja eredeti polarizáltságát.) Derítőlapot készíthetünk nagyobb méretű kartonból vagy műanyag lapból, melyet kályhaezüsttel lefestünk (lefújunk). Más megoldás szerint összegyűrt, majd kisimított alufóliát ragasztunk valamilyen sík alapra. A derítőlap beállításánál arra törekedjünk, hogy a visszaverődő szórt fény a kamera irányából világítson szereplőnkre. (A háttér világításának nem szükséges polárosnak lenni.)

Egyetlen színésznek sincs meg az a képessége, hogy egy drámai jelenetben, „vérfagyasztó" helyzetben, egyik pillanatról a másikra – arcát hideg veríték lepje el. Az operatőrnek ezután már lehetősége lesz megvalósítani a lehetetlent egy eddig nem alkalmazott eljárással – poláros fényű világítással párosított egyszerű fogással.

A hatás közeli vagy szuperközeli beállításnál érvényesül legjobban. Szereplőnket világítsuk be poláros fénnyel, az objektívre helyezzünk polárszűrőt. A felvétel előtt az arcot permetezzük be vízzel, olyan mértékben, hogy gyöngyöző hatása legyen. Az objektív polárszűrőjét úgy állítsuk be, hogy a keresőben az arc mattnak, száraznak látszódjék. Indítsuk el a felvételt, majd amikor szükséges, megfelelő tempóban fordítsuk el a szűrőt 90°-kal. Így szemünk láttára megjelenik a színész arcán a veríték. Apró tanács: a polárszűrő két helyzete között fél blende különbség van. Ennek korrekciójára leghelyesebb, ha AUTO-ra állítjuk kameránkat.

A trükk illusztrálására Piroskáról három felvételt készítettem. A *7. ábra* hagyományos, szűrő nélküli fotó. A *8. ábra* poláros fényben készült. Az arc vízzel van bepermetezve, de ezúttal nem látszik, mert az objektív polárszűrője kiszűri. Így néz ki a snitt eleje. A *9. ábra* a snitt vége, amikor már 90°-kal elfordítottam a polárszűrőt. Ha nem akarjuk, hogy a haj is átalakuljon – hagyjuk ki a képből, szűkebb beállítást válasszunk. Vagy lakkozatlan hajjal készítsük a felvételt. Az is megoldás, ha meredekebb szögből világítjuk meg szereplőnket.

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Primőrök minden évszakban

Miközben a berlini Funkausstellungon az elkövetkező időszak legújabb technikáját, legmodernebb készülékeit vonultatták fel a nagy híradástechnikai világcégek, nálunk is bővült a kínálat, igaz, szerényebb modellekkel. Mióta egyre több gyártónak van magyarországi képviselete, mint például a Matsushitának, ■ Samsungnak, az ITT-Nokiának, ■ Siemensnek, egyre nagyobb ■ lehetőség, hogy az új modellekhez nálunk is frissen hozzá lehessen jutni. A kínálat persze egyelőre nem elsődlegesen a csúcskészülékek közül kerül ki, amit meghatároz a piac fizetőképessége, ■ reális kereslet. Mindezzel együtt a látott készülékek színvonalát tekintve nem lehet ok panaszra. Mai tesztünkben ismét a nálunk is viszonylag hamar megjelent kamkordereket vizsgáztattuk, és igyekeztünk olyan árkategóriából választani, mely még a viszonylag elérhetőbb szintet jelenti.

A kamkorderek bonyolult elektronikája, finommechanikai konstrukciója e szerkezeteket egyébként is nem ■ hétköznapi vásárlások közé sorolja, egyre nagyobb tehát az igény az elérhető árú, korrekt szolgáltatású felvevő-lejátszók iránt.

A nagy dilemma persze rögtön az, milyen rendszerben dolgozzon a készülék: VHS-C-ben vagy Video-8-ban. Nem szólunk most a szuperrendszerekről, hiszen ezeket nem a kezdő videósok vásárolják, és a VHS-rendszerről sem, mivel ezek jobbára vállkamera kialakításúak, s aki erre voksol, jobbára eldöntötte, milyen felhasználási céllal tört e mellett lándzsát. Sem a VHS-C-t, sem a Video-8-at önmagában nem kívánjuk preferálni. A kínálat alapján ■ meghatározó ■ készülék minősége és szolgáltatási köre legyen, s az, hogy használat szempontjából mi látszik a későbbiekben ■ legpraktikusabbnak. A VHS-C-nek előnye, hogy ■ felvételek adapterkazetta segítségével – ezt több típusnál tartozékként adja is a gyártó – VHS videóval azonnal lejátszhatók. Ha a felvételt utómunkálat nélkül gyakran akarjuk megnézni, akkor ■ kamkordert ily módon kímélni lehet. Ha viszont így is, úgy is vágni akarunk, akkor ez az előny elvész. A kísérőhangot illetően mindenféleképpen a Video-8 vezet, akár monóban, akár sztereóban történik a hangrögzítés, mivel az egyszerűbb VHS-C-k csak az állófejes hosszanti sávon képesek hangfelvételre. Persze ma már VHS-C is alkalmazza ■ ferdesávos FM-eljárást, de ez már drágább kategória. Még egy vitathatatlan előny szól a Video-8 mellett: a gazdaságosabb szalagfelhasználás, itt ugyanis 60, illetve 90 perces kazetták használhatók, míg a VHS-C-nél normál sebességnél 30 perc felvételre van lehetőség.

S ha már mindkét rendszerről beszéltünk, úgy illik, hogy mintáinkat is így válasszuk. Elsőként ■ Matsushita konszernhez tartozó *Panasonic* új családjának két legkisebb tagját választottuk: az *NV-G1E*-t és az *NV-G2RE-t. Az előbbi tekinthető alaptípusnak, mely csak egy sebességre képes, míg az NV-G2E már tud félsebeséggel is felvenni, képes címkép tárolására, van EDIT csatlakozója, és vágópulthoz is alkalmazható. Híreink vannak a G-3 érkezéséről is, melynek optikai keresője színes. (Nem fogunk szó nélkül elmenni ■ típus mellett sem.)*

A Panasonic család természetesen VHS rendszerű. Mind a G1E-nek, mind a G2E-nek

PANASONIC NV-G1E

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó	Panasonic	Panasonic	Samsung
Típus	NV-G1E	NV-G2E	VC-E805P
Rendszer	VHS-C	VHS-C	Video-8
Méretek (mm)	142x120x263	142x120x263	119x150x322
Tömeg (kg)	1,08	1,13	1,58
KAMERARÉSZ			
Pixelek száma	320 000	320.000	–
Objektív	1:1,4	1:1,4	1:1,4–1,8
Gyújtótávolság (mm)	6–48	6–48	8,7–70
Zoom-átfogás	8-szoros	8-szoros	8-szoros
Makróállás	van	van	van
Ellenfénykapcsoló	nincs	nincs	van
Blendeszabályozó	nincs	nincs	nincs
Feder	van	van	van
Autofókusz	van	van	van
Zársebességá-llítás	1/4000-ig 6 lépésben	1/4000-ig 6 lépésben	1/4000-ig 5 lépésben
Felvétel-visszamérés (mp)	3	3	nincs
Inzert snitt	nincs	nincs	van
Címbeírás	nincs	van	van
Intervallum-felvétel	nincs	nincs	nincs
Távvezérlő	nincs	nincs	nincs
Sztereó hang (FM)	nincs	nincs	nincs
Fénykorrekció	van	van	van
MAGNÓRÉSZ			
Maximális felvételi idő perc Normál/Long-play	30/–	30/60	90/180
Gyorskeresés	van	van	van
Állókép	van	van	van
Képléptetés	nincs	nincs	nincs
Lassítás	nincs	nincs	nincs
Mikrofonbemenet	van	van	van
Fejhallgató	van	van	van
MÉRÉSI EREDMÉNYEK			
Sorbontás SP/LP (sor)	230/–	240/215	255/230
Videó jel/zaj viszony: (kép) SP/LP (dB9)	40	40/38	38
Hangrész: frekvenciaátvitel (Hz–kHz) állófejes sáv (SP):	70–11	70–11	
FM sáv SP: LP:			300–20 / 300–20
Jel/zaj viszony (dB) Állófejes sávon (SP)	49	50	
FM sávon (SP)			52
Akusztikus zaj (dB) Normál:	40	40	40,5
Zoom:	38	38	40,5
Nyávogás Állófejes sávon %:	0,28	026	
FM sávon %:			0,004
Minimális megvilágítás (Lux)	6	6	5

számos alteregója van más gyártói név alatt. Így az egyszerűbb kivitelt a *Bauer VCC612*-vel, *Blaupunkt CR4400*-zal, a *Grundig VS-C35*-tel, míg a *Metz mecavision 9712*-vel jelöli. Az NV-G2E-nek a hasonmását a *Blaupunkt*nál a *CR4700*, a *Grundig*nál a *VS-C46*, a *Metz*nél a *mecavision 9714* jelölést kapták.

A készülék formája első rátekintésre érdekes, mondhatjuk úgy is, sajátos. Az objektív szinte önálló életet él, úgy tűnik, mintha fotoobjektívet raktak volna a kamerára. Erről persze szó sincs, a cserélhető optikát ma még igen drágán kell megfizetni. Maga a kamkorderház zömök, az egész szerkezet tömege akkumulátor nélkül egy kiló alatt van, s akkuval sem nagyon haladja meg az 1,1 kg-ot. A formatervezés és a súly elárulja, hogy a konstruktőrök egy olyan köztes kategóriát akartak felállítani, mely a minikamkorderek és a hagyományos középosztály között van, s megnyeri azokat a videósokat, akik nem tudnak megbarátkozni a tenyérnyi vagy két kézzel kezelendő kivitelekkel. A vélemények persze erről a kialakításról is megoszlanak, a középosztályt kedvelők nehezen barátkoztak meg e formával, bár igaz, hogy kisebb helyigényével praktikusabban használható utazásoknál. A méretcsökkentésnek persze kezelhetőség szempontjából is ára van. Az elektronikus keresőt a kazettafészek nyitásakor az optika felé előre kell hajtani, csak így funkcionál az EJECT gomb, a keresőnek a lencséjét a jól fókuszált kép biztosításához használatkor hátra kell húzni, egyébként a minikameráknál már megszokott módon betolt állapotban van, egyes gombok, mint például a fókuszautomatika bekapcsolója, a zár-

sebesség-állítás, a fehérbalansz-állítás az optika házának tetejére került. Mivel igen sok funkció automatikus, így a készülék oldalán a dátumkapcsoló és úsztatás (FADE) gombján kívül más keresnivalónk nincs is a G1E-nél.

A G2E-nél még ezek mellett kapott helyet az elektronikus címképtároló kapcsológombja.

Némi hiányérzetünk volt, hogy zoomolni csak elektronikusan lehet, és az optikánál lemaradt a kézi állítási lehetőség, bár igaz, hogy az egyszerűbb kameráknál ez egyre inkább gyakorlattá válik. Kézi élességállításra van ugyan lehetőség az optika alatt található két gomb segítségével, ezek megnyomásakor azonban a változásokat igen gyorsnak, a beállítást nehéznek találtuk. Tagadhatatlan viszont, hogy az autofókusz jól működik. A lencsén keresztül történik ■ mérés (TTL), és a kontrasztkülönbségek alapján jól áll be az optika. Mindkét típusnál csaknem minden távolságban sikerült éles képet varázsolni, és szélső helyzetből is két mp-en belül stabilan – minden játék, hiszterizis nélkül – éles rajzolatot kaptunk. Mindez igaz a makrotartományra is, különleges felvételek készítésére is jól használható mindkét Panasonic.

A lencse fényereje 1,4-es, ■ fókusztávolság 6–48 mm-es, ami 8-szoros zoomolást jelent. A nagy látószögű tartományban is igen kedvezően működött az új NV család, így szűkös helyviszonyok mellett széles tartományt lehetett befogni.

A felbontást, a visszajátszott kép minőségét illetően mindkét felvevő csaknem azonosan dolgozott, mégis kicsiny, de jól értékelhető különbség érezhető közöttük az NV-G2E javára. Noha a kamkorderek konstrukciója közel megegyező, a G2E-nél – mint az a készüléken lévő feliraton is látható – új típusú, amorf bevonatú fejeket alkalmaztak, melyek egy-két tized MHz-nyi átviteljavulást eredményeznek, ami a vízszintes irányú sorbontást valamivel 240 sor fölé emeli az NV-G1E 230-235 sorával szemben. LP üzemmódban kb. 215-220 sorra esett le a felbontási érték az NV-G2E-nél.

A képrajzolást jónak találtuk, bár kritikus esetekben függőleges vonalaknál némi „csipkézettséget", jitterhibát éreztünk.

Jónak éreztük ■ fehéregyensúly-automatikát, mely minden szituációban – amennyiben elegendő fény állt rendelkezésre – természetes színvisszaadást nyújtott. Egyébként igen jó volt mindkét típus fényérzékenysége, 6 Lux-nál már lehetett felvételt készíteni, és 25 Lux táján volt az a határ, ahol jónak tekinthettük ■ minőséget.

Gyakorlatilag jól működött ■ megvilágítási automatika, de ellenfényben eléggé zűrössé vált ■ helyzet, a világos háttér előtti tárgy vagy arc besötétült, így gondosan vigyázni kell a kép komponálására. Magyarul: hiányzik az ellenfénykapcsoló, amelynek magyarázata a készülék egyszerűsége és alacsonyabb árkategóriája.

Az NV-G2E többletszolgáltatásai közül kiemelendő, hogy a kamkorder tetején egy sarupárhoz egy 4 W-os lámpa csatlakoztatható, ami automatikusan bekapcsol, ha a környező fény 20 Lux alá csökken, és a felvétel kezdete előtt automatikus állásba helyezzük a kapcsolóját. A mindössze 40 g-os lámpa jó fókuszálású fényt vetít, éppen ezért, hogy a kép szélei ne legyenek sötétek, kiegészítő megvilágítást is kell alkalmazni. Jó szolgálatot tehet ellenfényszituációkban is. Tápfeszültségét természetesen ■ kamera akkumulátoráról kapja, ezzel együtt egy töltéssel, különösen zoomolás és fókuszálás nélkül, kb. 25 percig lehet felvételt készíteni.

PANASONIC NV-G2E

A G2E kivitelben elhelyezett a gyártó egy 4 pólusú EDIT csatlakozót az utómunkálatokhoz, amivel például az EC300-as vágópulthoz csatlakoztatható ■ készülék, és lehetőség van karakter (nem tartozék) csatlakoztatására és VITC-jelekkel történő vágásvezérlésre is. Az utómunkálatok azonban egyáltalán nem felhőtlenek. Míg az NV-G1E-nél az állókép egészen elfogadható minőségű (bár egy zavarcsík befolyásolja az összhatást), ■ nagyobb tudományú G2E „pause" állásban – a kiértékelést is befolyásoló – zavarokat produkál. Mindez igaz gyorskép-keresésénél is; a G1E ilyen szolgáltatásai jobban használhatóak.

Néhány gondolat a hangról is, mely gyakran háttérbe szorul az értékelésnél, bár egy felvett anyagnál igen jelentős szerepe van. A beépített mikrofon minden irányból egyforma érzékenységű, akusztikai átvitele az alsó tartományban alacsonyabb, 350 Hz-től indul elsősorban, hogy felvételnél a szélnek a zaja ne zavarjon be. Mikrofonbemenetről – hiszen külső csatlakoztatás lehetséges – 70 Hz–11 kHz-ig terjed az átvitel. A kamera zaja elfogadható volt, bár zoom és autofókusz működtetésekor 2-3 dB-nyi romlást tapasztaltunk.

Végül szólni kell az akkumulátortöltőről is, melynek van egy úgynevezett kisütés állása. Ennek az a magyarázata, hogy az akkumulátor kapacitását károsan befolyásolja, ha mindig csak „rátöltünk", így ugyanis idővel egyre kevesebb töltést fog felvenni. Ezért időközönként szükség van teljes lemerítésre és teljes feltöltésre, amit a mellékelt egység elvégez. Megjegyezzük, ezt azonban csak megfelelő terheléssel szabad elvégezni; így a saját kamkorderrel addig dolgozunk, akár stand by állapotban is, amíg a keresőben meg nem jelenik a lemerülés jele. (Ne használjunk lámpát vagy más terhelést.) S ha már az akkumulátorról esett szó, így ősszel különösen fontos emlékezni arra, hogy ha télen vagy hosszabb ideig nem készítünk felvételt, öthat hónaponként meg kell „mozgatni" az akkumulátort, és be kell iktatni egy kisütés-feltöltés folyamatot.

Összegezve az NV-G1E és NV-G2E tapasztalatait, úgy érezzük, saját kategóriájukban – figyelembe véve méretüket, súlyukat és kezelési kényelmüket, melyeket elsősorban a kezdő videósok és azok fognak értékelni, akik egyszerűen, gyorsan akarnak felvételeket készíteni – mindkét készülék jó szolgálatot fog tenni.

Méretei, súlya, sút Video-8-as rendszere alapján is más kategóriát képvisel a *Samsung VC-E805P* típusjelű modellje. Hogy mégis napirendre került, azt több dolog is indokolta. Dél-koreai készülék még nem jelent meg a hazai piacon, ez a típus várhatóan jól hozzáférhető lesz, és az első hírek viszonylag kedvező árat jeleztek.

Klasszikusnak nevezhető formája, felépítése alapján rögtön látszik, hogy az úgynevezett középosztálynak felel meg, méretei, több mint 1,5 kg-os tömege alapján valóban nem az útikamerák közé sorolható. Szolgáltatási köre is szélesebb, mint amit az NV család előbbi tagjainál láttunk. A kamera súlyelosztása jó, a kezelőszervek biztosan kezelhetők, bár nem ártott volna, ha ■ zoom gombjai nagyobb felületűek lennének, így a támasztó kéz ujjai biztosabban találnának rájuk. A kamerán megvan a kézi távolságállítási lehetőség is, és az élességet is kényelmesen be lehet szabályozni – amire mint később látjuk – szükség is van. A felvétellel kapcsolatos gombok hagyományos módon, bal kézre esnek, így az ellenfénykapcsoló, ■ zársebesség-beállítás (1/50, 1/120, 1/1000, 1/2000, 1/4000), az úsztatás, a fehéregyensúly-korrekció gombja, az autofókusz kapcsolója, valamint a címkép vagy trükk-kép kapcsolója és különböző színekben és módokon történő be- és kiúsztatásának lehetőségei. A felső síkban az optika mögött a dátumozással, míg a 90°-os szögben változtatható kereső mellett a magnófunkciókkal kapcsolatos kezelőszervek találhatók.

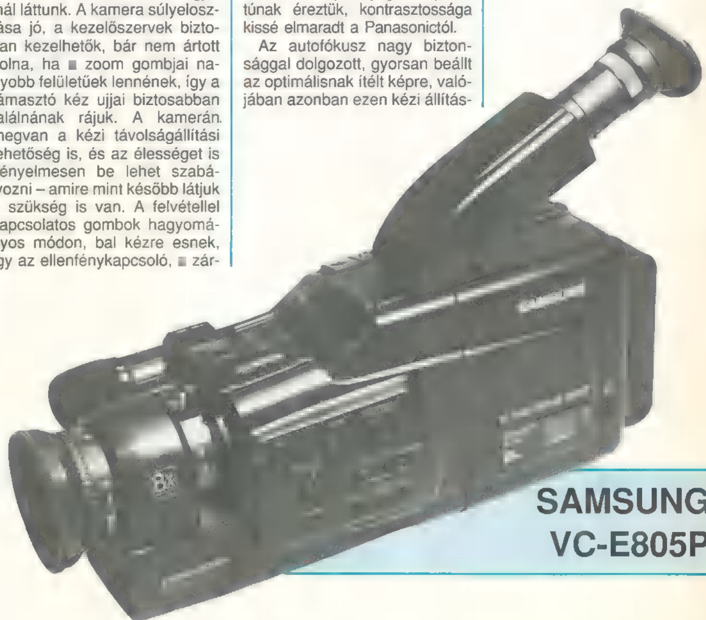
Az optika 8-szoros zoomolásra képes, gyújtótávolsága 8,7–70 mm között változik, a lencse fényereje 1,4–1,8 értékű. A kamkorderhez külső mikrofon és fejhallgató is csatlakoztatható. Szolgáltatási körében nyújtja azokat a praktikumot, amelyet végső fokon elvárunk, félsebességgel is lehet felvételeket készíteni, s mivel repülőtörlőfejet is alkalmaztak, így utólag is bevághatók képek ■ már elkészített felvételbe.

A felvétel készítése során kismértékű párnatorzítást tapasztaltunk, valójában ezt csak a kritikus tárgyak rögzítésénél lehetett észrevenni ■ kép szélein. A felvételek visszajátszásakor a függőleges vonalak határozottak voltak, ■ VC-E805P-nél semmilyen csipkézettséget, jitterhibát nem tapasztaltunk. Szintén jó volt a gradációs átvitel, összhatásában a képet nyugodt rajzolatúnak éreztük, kontrasztossága kissé elmaradt a Panasonictól.

Az autofókusz nagy biztonsággal dolgozott, gyorsan beállt az optimálisnak ítélt képre, valójában azonban ezen kézi állítással még finomítani lehetett, ami beállítási hibára utal. A sorbontást autofókusszal 240 sorban határoztuk meg, míg kézi beállítással valamivel 250 sor feletti értéket láttunk. Viszont jól dolgozott a kamera kis fényviszonyok mellett, e tekintetben valamivel jobbnak ítéltük érzékenységét, mint amit a Panasonicoknál láttunk. Szintén kellő biztonsággal korrigált a blendeautomatika, és nehéz ellenfényes felvételeknél az ellenfénykapcsoló jól emelte ki az előtérben álló tárgynak ■ részleteit. Egyes fényszituációkban azonban hajlamos volt, hogy ■ zöldet kissé kékesre varázsolja.

Pontszerű fényeknél, mint például a gyertyafénynél egy kis fénygömbbel vonta be a gyertya lángját, de smear-hatást, fényelkenődést alig tapasztaltunk. A kép jel/zaj viszonya kismértékben elmaradt ugyan a Panasonicoktól, de megfelelő volt. Hang szempontjából mind SP, mind LP üzemmódban 300 Hz – 20 kHz-es átvitelt mértünk, itt feltűnő volt az alsóbb frekvenciatartományok hiánya. Ennek persze megvan a logikus magyarázata. Ily módon ugyanis le lehet vágni az alacsonyabb tartományba eső zavaró zajokat, mint például külső felvételeknél a szélnek vagy egyéb mechanikai zajoknak a zavaró hatásait. Célszerűbbnek érezzük azonban mindezt a kezelőre bízni, például egy kapcsolóval, hogy belső csendes felvételeknél a szűrőt kiiktathassa, vagy oly módon, mint az ■ Panasonicnál van, hogy a saját mikrofon átvitele ugyan korlátozott, de külső mikrofonnál az elektronika nem befolyásolja a jobb átvitelt.

A nyávogásértékek – mint az egy FM-hangrögzítés mellett várható – jók voltak. Szintén a várt szinten mozgott az üzemi zajszint. A szalagra kerülő zaj nem nőtt fel sem ■ zoom, sem az autofókusz működtetésekor, összességében a készülék működése csendes volt.

SAMSUNG VC-E805P

Videó-statisztitkok

ÍGY VIDEÓZUNK MI!

Magyarországon minden negyedik felnőtt otthonában van képmagnó, s a készüléktulajdonosok 3 százalékának több mint egy videója van! Mindez abból a legfrissebb felmérésből olvasható ki, amelyet dr. Valkó Emőke, a Magyar Közvéleménykutató Intézet munkatársa készített. Az intézet az UNESCO felkérésére 1991 márciusában országos reprezentatív minta ezer adatközlője körében végzett személyes interjúval készített adatgyűjtést a hazai videózás néhány jellemzőjének feltérképezésére. Az alábbiakban „A videózás jellemzői Magyarországon 1991 tavaszán" című tanulmány néhány izgalmas fejezetébe pillanthatunk bele.

Van önöknek videójuk?

(N = 1000 fő)

	Van %
Az egész mintában	26
férfi	28
nő	24
18–30 éves	34
31–40 éves	43
41–50 éves	35
51–60 éves	14
61 és idősebb	6
8 osztálynál kevesebb	7
8 általános	17
szakiskola	30
középiskola	35
főiskola/egyetem	40
Budapest	36
többi város	29
község	18
aktív keresők	36
nyugdíjas	8
tanuló	50
vezetők	44
szellemi fogl.	35
szakmunkások	33
egyéb fizikaiak	22
önállóak	50

1. táblázat

Mióta van videójuk?

	1985 és előbb	1986	1987	1988	1989	1990	nincs	ösz-szesen	
	6 éve	5 éve	4 éve	3 éve	2 éve	1 éve	nincs	100	
Az egész mintában %	1	2	2	4	8	10	73	100	
A videótulajdonosok összetétele (N = 260)	4	8	6	14	31	38	–	100	
							van	nincs	össz.
18–30 éves	1	2	1	5	9	15	33	67	100
31-40 éves	2	4	2	8	10	17	43	57	100
41–50 éves	1	3	3	3	15	10	35	65	100
51–60 éves	0	1	1	2	5	6	15	85	100
61 és idősebb	0	1	0	0	3	1	5	95	100
8 oszt.-nál kevesebb	0	1	0	1	3	1	6	94	100
8 általános	0	0	0	1	6	10	17	83	100
szakmunkásképző	1	3	2	4	9	11	30	70	100
középiskola	2	3	3	5	11	11	35	65	100
főiskola/egyetem	2	3	2	7	11	14	39	61	100
Budapest	4	4	4	4	12	9	37	63	100
többi város	1	2	2	5	9	10	29	71	100
község	0	1	0	2	5	10	18	82	100

2. [illegible]

KIKNEK VAN KÉPMAGNÓJA?

Az országban a felnőttek 26 százalékának van képmagnója, 3 százalékuknak több is. A készülékkel rendelkezők 93 százaléka első videóját használja, 7 százalékuk már cserélt vagy plusz berendezést vásárolt. Videorecordere (lejátszani és felvenni is képes magnója) 100 felnőtt közül 19-nek van birtokában, videoplayere (csak lejátszani képes készülék) 3 százalékuknak van, ugyanannyi, mint a mindkét fajta készüléket birtoklók.

Az átlagosnál jóval nagyobb arányban vásároltak magnót ■ 40 évesnél fiatalabbak, a közép- és felsőfokú végzettségűek, ■ Budapesten élők, ■ gyerekes családok, ■ a havonta több mint 8000 forint egy főre eső jövedelemmel rendelkezők. (Lásd az 1. táblázatot!)

A videótulajdonosok több mint kétharmada az elmúlt két évben vásárolta készülékét, míg hat vagy több esztendeje a megkérdezettek 4 százaléka élvezi otthonában a videó előnyeit. 1985 táján elsősorban a ma 31–40-es korosztály vett képmagnót, s tavaly is ez ■ korcsoport járt vételben az élen. Tavaly és tavalyelőtt főként a középiskolát, illetve az egyetemet, főiskolát végzettek szerezték be otthonukba ■ videókészüléket. (Lásd a 2. táblázatot!)

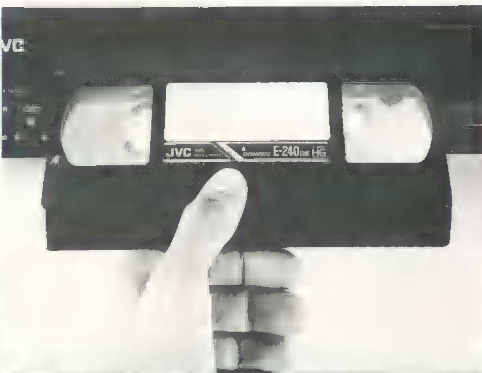
A videósok nagyobb részének általában 11–20 kazettájuk van, ám sokaknál ez a szám már meghaladja a 30-at. Becslések szerint ma több mint 36 millió kazetta állhat odahaza a polcokon, tele műsorral. (Lásd a 3/a és a 3/b. táblázatot!)

A legtöbb kazettán, csaknem egyharmadukon, rajz-, illetve mesefilm látható, egynegyedükön pedig karatefilm. Érdekesség, hogy a várttal ellentétben viszonylag kevesen őriznek sportfelvételeket és westernfilmeket. Klipeket pedig csaknem annyi kazettán gyűjtenek, mint krimit. (Lásd 4. táblázat!)

VIDEÓZÁSI SZOKÁSOK

1991 tavaszán 100 megkérdezett felnőtt közül 36 válaszolta kérdésünkre, hogy „szokott" videózni. A 36-ból csak 26 rendelkezik saját készülékkel, tízen pedig rokonaiknál, barátaiknál, ismerőseiknél, szórakozóhelyen stb. jutnak a videóprogramok nézésének lehetőségéhez. A videózás szokása az átlagot meghaladó arányban figyelhető meg a férfiak, a fiatalok (40-nél fiatalabbak), a képzettebbek (közép-, vagy felsősokú tanulmányokkal), a városokban élők, a szellemi - foglalkozásúak, a gyerekes családokban, illetve a jobb anyagi körülmények között élők körében.

Videótékából kölcsönzött filmet néz a felnőtt lakosság 13 százaléka, a készüléktulajdonosok csaknem fele, és ■ „vendég" videósok 21 százaléka. A kölcsönzők elsősorban a fiatalok, a középfokú végzettségűek, ■ budapestiek köréből kerülnek ki.

Egy felnőtt átlagosan 3,8 filmet kölcsönöz havonta, Budapesten 4,5, a többi városban 3,0 és a községekben pedig 4,1 ez a szám. (Lásd 5. táblázat!)

A videózás nemcsak családi körben rendszeres szórakozási forma, hanem gyakran társas összejövetelek egyik programja is. A felnőttek 16 százaléka pedig rokonainál (is) és ismerőseinél (is) videózik. (Lásd 6. táblázat!)

A felnőttek 18 százaléka csak két éve néz videóprogramokat, egytizedük már három-négy éve, 5 százalékuk 5 éve vagy még régebben használja ezt az eszközt.

Az ismerősöktől kézen-közön kölcsönkapott (szívességből, nem pénzért) filmek nézése a felnőttek egynegyedét jellemzi.

Átlagosan öt kölcsönkapott filmet néz meg havonta egy polgár, ami a videótékás kölcsönzést meghaladó filmszám. A készüléktulajdonosok 86 százaléka csereberél kazettákat szívességi alapon egymás között. (Lásd 7. táblázat!)

A feketepiac forgalma is számottevő. A felnőttek 12, a készüléktulajdonosok 36 százaléka „vallja be", hogy szokott a feketepiacról származó filmeket is nézni.

Minél többet jár valaki moziba, annál valószínűbb, hogy sokat videózik is. Fokozott filmfogyasztónak minősíthető a népesség mintegy 10-20 százaléka.

Hány darab videókazettájuk van?

	31 és több	21–30	11–20	6–10	1–5	van	nincs	összes
Az egész mintában	5	3	8	6	3	25	75	100
férfi	6	4	9	6	4	29	71	100
nő	4	3	8	6	3	24	76	100
18–30 éves	6	2	8	12	5	33	67	100
31–40 éves	9	4	17	7	7	44	56	100
41–50 éves	8	6	12	5	2	33	67	100
51–60 éves	1	3	5	3	1	13	87	100
61 és idősebb	0	1	1	2	1	5	85	100
8 oszt.-nál kevesebb	1	2	1	1	1	6	94	100
8 általános	1	3	6	6	2	18	82	100
szakmunkásképző	5	4	9	6	5	29	71	100
középiskola	8	3	12	8	4	35	65	100
főiskola/egyetem	12	3	15	6	4	40	60	100
Budapest	13	5	11	5	1	35	65	100
többi város	4	3	11	6	4	28	72	100
község	2	3	4	6	3	18	82	100

táblázat

táblázat

Hány darab videókazettájuk van?

Becslés a házi videótárakban őrzött videókazetták számáról

	%*	db (% x 80 000 x db)
1–5 db	3	720 000
6–10 db	6	3 840 000
11–20 db	8	9 600 000
21–30 db	3	6 000 000
31 és több db	5	16 000 000
*1% = 80 000		36 160 000
	25	db az országban összesen

Milyen filmek, programok felvételeiből őriznek legtöbbet, hosszabb időn át otthon?

■ videótulajdonosok körében (N = 260) – százalékban

	%
Rajz, mesefilm	30
Karatefilm	25
Kalandfilm	18
Filmvígjáték	13
Krimi	8
Videóklip	7
Természetfilm	6
Művészfilm	6
Amatőr felvételek	5
Régi külföldi mozifilm	4
Zenés filmek	3
Horrorfilm	3
Sci-fi	3
Régi magyar mozifilm	3
Westernfilm	3
Dokumentumfilm	2
Sport	2

4. táblázat

A házi videókazetta-gyűjtemények nézése gyakori időtöltés. A videókészülék-tulajdonosok egynegyede hetente bele-meg-néz valamit gyűjteményéből. A fiatalabb, férfi-, képzettebb lakosságot jellemzi ez, elsősorban a fővárosban.

A házi gyűjteményekből legtöbben ■ karate- és akciófilmeket, kalandfilmeket, valamint a rajz- és mesefilmeket (valószínűleg a gyerekek kedvéért) nézik meg újra és újra legtöbbször.

A különböző videós műfajok preferencia-sorrendje is azt mutatja, hogy a könnyed szórakozás, a kikapcsolódás eszköze jelenleg Magyarországon ■ videó.

A VENDÉG-VIDEÓZÓK

A videózók 71 százaléka saját készülékén, otthonában is tudja nézni ■ videóműsorokat, 29 százalékuk csak egyéb helyszíneken.

A vendégvideózás a férfiak, ■ fiatalabbak (30 év alatt), az általános és középfokú végzettségűek, a vidéken élők, a tanulók körében haladja meg az átlagos mértéket.

Azok, akik otthon is nézhetnek videón különböző felvételeket, nemcsak otthon teszik ezt. Az átlagot meghaladó arányban videóznak rokonaiknál, ismerőseiknél is, valamint különböző nyilvános helyeken. A vendégvideózók többsége rokonainál, barátainál néz filmeket, de a szórakozóhelyeken és egyéb adódó lehetőséget is kihasználva videóznak.

A magyar felnőtt lakosság 59 százaléka néz valamilyen külföldi tv-műsort is, a képmagnóval rendelkezők körében ez az arány 76 százalék. A műholdas programok nézésének lehetősége a lakosság 30, a képmagnótulajdonosok 40 százalékának adott, ezért minden vizsgált műholdas program nagyobb arányban jut el ehhez a körhöz. A nézők aránya a „szoktam nézni" válaszok alapján egy maximált, potenciális nézőtábort körvonalaz. Az idegen nyelvek ismerete a képmagnósok egynegyedét jellemzi, így az ő megértési nehézségeik kisebbek az átlagosnál.

A használt tv-készülékek száma és minősége a videótulajdonosok körében az országos arányoknál sokkal kedvezőbb. Másodkészüléke száz lakos közül 34 százaléknak van, ■ képmagnó-tulajdonosok körében 54 ez a szám. Körükben színes tv-je 97 százaléknak van az átlagos 68 százalékhoz képest.

Az elektronikus tömegkommunikációs eszközök közül mindegyikből nagyobb arányban vásároltak a képmagnó-tulajdonosok.

Nagyobb valószínűséggel kerül olyan háztartásba ■ videó, ahol már van magnó, lemezjátszó stb.

Korábbi vizsgálataink tapasztalatai azt mutatják, hogy sokan anyagi erejükön felül vállalják az új kommunikációs eszközök, technikák megvásárlását.

7. ábra

Havonta hány filmet szokott kölcsönözni videótékából, könyvtárból, pénzért?

A felnőtt videózó lakosság körében, %-ban átlagosan, havonta (N = 260 fő)

	db/hó
Az egész mintában	3,8
férfi	3,9
nő	3,5
18–30 éves	4,3
31–40 éves	3,6
41–50 éves	3,4
51–60 éves	3,5
61 és idősebb	1,8
8 osztálynál kevesebb	4,0
8 általános	3,7
szakmunkásképző/szakiskola	4,5
középiskola	3,1
főiskola/egyetem	3,8
Budapest	4,5
többi város	3,0
község	4,1

Hol szokott videózni?

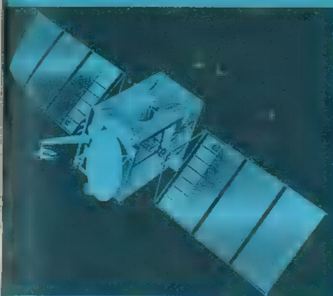
	nagyon gyakran	gyakran	ritkán	összesen igen	itt nem	összesen %
otthon	5	10	12	27	9	100
rokonoknál	1	2	13	16	20	100
barátnál	1	3	12	16	20	100
videómoziban	0	0	3	3	33	100
szórakozóhelyen	0	1	4	5	31	100
munkahelyen	0	0	3	3	33	100

Kölcsönkapott filmek száma havonta

	1 film	2 film	3 film	■ film	5 vagy több	Kölcsön néz	Kölcsön nem	össz. %
Az egész mintában	3	6	4	3	10	26	74	100
Készüléktulajdonos	10	19	12	11	34	86	14	100
„Vendég" videózók	8	15	6	5	16	50	50	100

7. táblázat

[illegible] táblázat

CSALÁDI HÍRÖZÖN

Azok a csodálatos Bridges fiúk

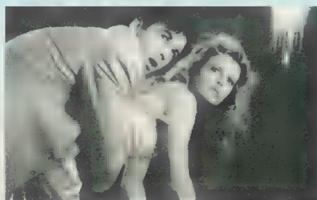
Ők Azok a csodálatos Baker fiúk, akik e filmben testvérpárt alakítottak, ám külön-külön is befutott színészek voltak korábban. Igaz, az öccs, Jeff Bridges a népszerűbb, többek között a Csillagember vagy a Kicsorbult tőr című filmekben nyújtott alakítása révén. Beau viszont A vasháromszög című vietnami háborús produkcióban alakított, Arany Globust érően. (A képen a tükörben balról Beau, jobbról, cigarettával Jeff.)

●

A három testőr

Harley Davidson és a Marlboro Man – ez a címe annak a filmnek, melyet nemrég fejezett be Danny Baldwin, a legfiatalabb Baldwin fiú. William a Lánglovagok egyik hőse, az Egyesen át ifjú orvosjelöltje, Alec Baldwin pedig a Fogd a nőt és fussban Kim Basinger mellett csinált kasszasikert. Baldwinék olyanok, mint a három testőr, akik négyen vannak. Egyedül Steve nem jutott még fel ■ csúcsra, ám a kritikusok szerint kitűnő karakterszínész.

Apjuk fiai

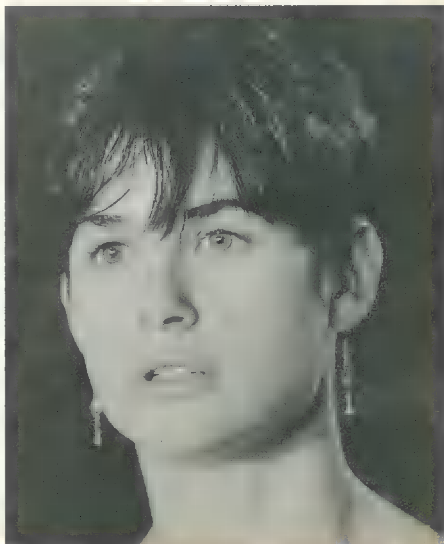
A Sheen családban az apa mellett a két fiú is a színészmesterséget választotta, s már játszottak is egymás filmjeiben. A Stockade (Puskatus) című filmben az apa, Martin Sheen egy könyörtelen kiképző őrmestert formáz meg, az újoncot fia, Charles Sheen eleveníti meg. „Most megfizetsz minden kölyökkori galibádért" – tréfálkozott a felvételek közben Martin a fiával. Az ifjabbik fiú nem Sheen, hanem a mama nevén szerepel: ő Emilio Estevez, aki Charlie-val a Young buns-ban szerepelt együtt. (Lásd felső kép. Az alsó képen Martin és Charlie látható együtt.)

Demi szül, Bruce mint Buffalo

Második gyermekét várja Bruce Willis. Felesége a terhesen készült meztelen fotói miatt hírhedtté vált Demi Moore, aki első szülését is filmre vetette. A kamera a hírek szerint most is készenlétben áll. Az első gyermek különben kislány, s most hároméves. A papa, Bruce Joel Silver új filmjében, Az utolsó cserkészben Buffalo Billt alakítja. Partnere nem más, mint Harrison Ford.

A TENGER M

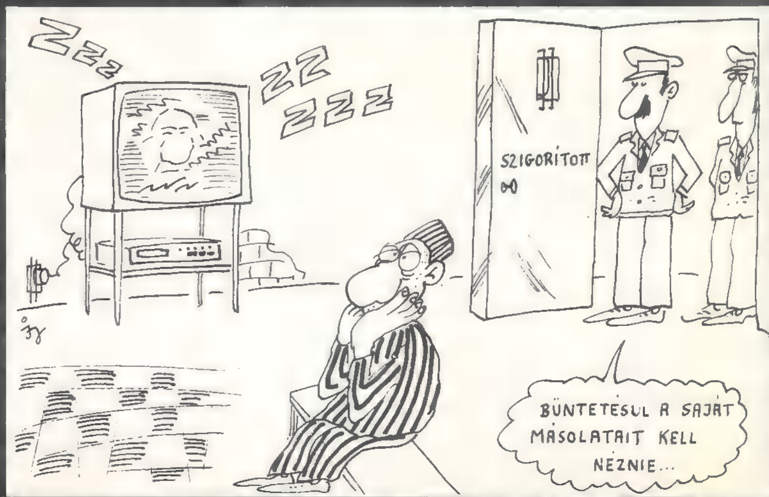
Fejezetek a hazai videókalózkodás történetéből

HOGY VOLT...!

Legelébb pár szót a „hogy van"-ról. A dolog természetesen nem a közérzetemről szól. Annak megvannak a maga hullámhegyei és hullámvölgyei, akárcsak a videózás tengerének, melyet rétegeiben vizsgáltunk az elmúlt majd egy esztendő folyamán. A dolog arra a tevékenységre vonatkozik, melyet az érintettek ma is folytatnak s folytatni fognak az idők végezetéig – hullámhegyek és hullámvölgyek nélkül. A kalózkodás megyjai, mint azt a való életből vett példák mutatják, nagyjából ugyanúgy jártak, mint George Orwell Állatfarmjának emberszabású disznói: többet, jobbat kívántak. Az első időkben még cápákról, lamantinokról és bálnákról, egyszóval mélységlakókról beszéltünk – olyan teremtményekről, melyek a fenék közelében, korallok árnyékában, örvények mélyén folytatják üzelmeiket. A helyzet azóta, mint tudjuk, alaposan megváltozott. A mélységlakók kineztek maguknak egy frankó felszíni járművet, egy tankhajót, mely rendíthetetlenül halad minden körülmények között, gyomrában pedig – akár a bálnáéban – számos hasznos dolog elfér...

Szinte látom, ahogy a különféle kreatúrák birtokba veszik ezt a járművet. A palánkon kocsonyás testű polipok másznak át, a darut, amely a legnagyobb csomagot a fedélzetre emeli, vidor lamantinok kezelik. A cápák hasbacsíkos tengerészingeket, tányérsapkát és szvettert öltenek, némelyik napja alatt pofaszakállat ereszt – úgy festenek, mint az igazi régi tengeri medvék. Felvonják a Szabad Videózás, a Legális Videózás fehér lobogó-

UNKÁSAI 3.

ját s félárbócra eresztik, valahányszor „kollégáikba" botlanak valahol az óceánon. Szép is, jó is az ilyen megemberesedés. De egy szempontból rém kellemetlen: a lassan felszáradó területen nincs hely a megfigyelői státusú tengerirozsák számára. Nincs hely az olyanoknak, amilyen – mint azt korábban megtudhattátok – én magam vagyok...

Akadna persze mondanivalónk e tartályhajó személyzetéről és parancsnokairól is, ám mivel e teremtmények oly igen hasonlatosak napjaink gyakori szereplőihez, a dologból akár baj is származhatna. A hajó és a megfigyelő számára egyaránt. A legjobbban azon a véleményen vannak, nem jó bolygatni a múltat. Elvégre a cápáknak is van szíve, a bálna meg egyenesen emlős. Mind egy vérből valók vagyunk. Aki mást mond – söpörjék le, pluj...

A metaforák álcahálóját végül előbb-utóbb ki kell lebegtetnem: elvesztettem a meggyőződésemet. Nem volt nehéz: eredetileg sem volt túl mély. Mondjuk így: ma már egyáltalán nem hiszem, hogy a videózásnak lehet vagy érdemes gátakat szabni. A videók – fehérek, feketék, szürkék – mint a búvópatak megtalálják a maguk útját az akadályok közt, ahogyan megtalálják az utat a tenger munkásai is. Valami azt súgja, a légi életmódhoz is alkalmazkodnának, sőt a radioaktivitást is legalább olyan jól tűrik, mint a skorpiók. A videózás üzlet, pénz van benne, s a pénz közelsége bizony sokféle mutációk megjelenéséhez vezet. Talán nem is baj. A baj az, hogy a feketét napjainkban már szinte lehetetlen elválasztani a fehértől. A szürkéről nem beszélek, mert szinte minden szürke: az ég, a tenger, a tartályhajó, a parancsnoki hídon feszítő bálnák, cápák, lamantinok. Komolyan fontolgatják, hogy szürkére mázolják a korallokat is, no nem politikai okokból. Inkább a tisztesség kedvéért.

A tisztesség kedvéért

Azt hiszem, minden, amit az elmúlt hónapokban leírtunk és mondtunk, ugyanezt a ki nem mondott célt szolgálta. Beszéltünk a videovilág eredeti tőkefelhalmozásának sajátságairól, a nagy videovagyonok születéséről éppúgy, mint a hazai piac felosztását kísérő bonyodalmakról. Megismertettük önöket a honi videolaguna élővilágának jellegzetes képviselőivel, kicsinyekkel és hatalmasokkal, s igyekeztünk rávilágítani viszonyuk félelmes-szép lényegére. A változások kiteljesedésekor igyekeztünk nyomon követni a folyamatot, mely ama bizonyos tartályhajó (vagy tartályhajók) elfoglalásához vezetett, s melynek végén a tenger munkásai, a mélység lakói elfoglalták jól megérdemelt helyüket a felszíni lények nagy közösségében.

Félreértés ne essék: nem győztünk le. Nem győzetett le senki, mert ebben a küzdelemben, ahogy nincsenek igazi vesztesek, nem lehetnek győztesek sem. Részleteztem már, de elmondom újból, utoljára: ebben a harcban hosszú távon csakis a fogyasztó veszíthet. Veszíteni fog, ha az ország felkerül a kalózok által különösképp kedvelt vidékek listájára, amelyen amúgy illusztris társaságban lenne. Hisz Lengyelország mellett olyan kiválóságok találhatnak ott, mint Thaiföld, Malaysia.

Valóban. És ezen a realitásokat felismerve, az elkövetkező hónapokban mintegy „takarékra tesszük magunkat". Szemünket nem hunyjuk be, mondjuk inkább, hogy szemüveget teszünk fel. [illegible] lencséjű szemüveget. A szemüveg begyűjti s ezzel egy időben tükrözi a látottakat. Mi pedig várunk. Várunk, míg a mennyiségi változás minőségibe csap át, várunk, hogy eljöjjön a perc, amikor a felszíni járművek megmutatják igazi színeiket, s a nagy elődök nyomdokain járva megindulnak.

IZSÁK JENŐ ILLUSZTRÁCIÓ

Komolyan

A videokalózkodás (audiokalózkodás, jogdíjbanditizmus) virágzása egyenes következménye a jogviszonyok rendezetlenségének. A jogviszonyok rendezetlensége társadalmi és politikai okokra vezethető vissza, meg arra a meggyőződésre, miszerint akadnak házunk táján fontosabb, sürgősebb megoldást kívánó dolgok is.

A zeneszerző, remélem, az örökkévaló John Williams lesz

Ha egyszer megindul a harc, ismét jelentkezünk. Addig elbújunk a mélyben. A tenger csendjét mostanság csak a hajócsavarok zümmögése zavarja. De legalább – hisz immár [illegible] járnak – nem zavarják a tenger munkásait...

VÉGE

Gáspár András

FOLYTATJA: AZ ÉLET

SIKERLISTA

DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT

DUNA FILM

1. GHOST
2. NEM VAGYUNK MI ANGYALOK
3. CRY BABY
4. HARLEMI ÉJSZAKÁK
5. GYEREKJÁTÉK 2.
6. DÁVID KIRÁLY
7. FEKETE ESŐ
8. A KÉM
9. AZ ÁLDOZAT MÁR NEM KÍVÁNCSI
10. ÖRÖKKÉ
11. BŰNTÉNY A TÁMASZPONTON
12. KRIMI A SÁRGA TÓNÁL
13. A TERROR KÖRBEZÁR
14. KÜZDELEM ÉS DICSŐSÉG
15. DUPLA VAGY SEMMI
16. MEGLÓGTAM A FERRARIVAL
17. TÚLVILÁGI PAPA
18. NAPPALOK ÉS ÉJSZAKÁK
19. A FÉLSZEMŰ
20. LÉLEKVÁNDORLÁS

TELEVIDEO

1. ARANYCSAPAT 1950–1956. (archív összeállítás)
2. ANTAL-SHOW (vidám percek egy tévés sztárral)
3. TV MÁSFÉL + KANDI KAMERA (móka és kacagás)
4. OJ MAMA! (Kálmán Imre-show)
5. SZELLŐK SZÁRNYÁN (Huszka Jenő és kortársai)
6. HAJRÁ, MAGYAROK! (sportsikerek videón)
7. ALAKVÁLTÓ (amerikai rajzfilm)
8. AZ ÉN KICSI PÓNIM (amerikai rajzfilm)
9. LA FONTAINE MESÉI I-II-III. (rajzfilm-sorozat)
10. MIT ÉR AZ EMBER, HA MAGYAR? (Chrudinák Alajos műsora)

FÓKUSZ

1. Lady Domina
2. Foxy Lady Nr. 1.
3. Kirándulás a szerelem szigetére
4. Botrány ■ szexklubban
5. Francia gyűjtemény
6. Láb-szépségverseny
7. Beverly Hills mocsarában
8. Desiré és társai
9. Római kaland
10. Teresa, a férfifaló
11. Marilyn I.
12. Tiltott vágy
13. Szerelemre születtek I.
14. Szelíd szemű bestiák
15. Brazíliai csábítások

A filmek kölcsönözhetők: Bp. III., Tóga u. 8., XVIII., Havanna u. 50. XXI., Erdősor u. 36.

ZOOM

1. VASANGYALOK
2. KEGYETLEN PART
3. DEXI ÉS BUMI
4. BASEBALL BIKÁK
5. HEVES JEGES
6. ÖNKÉNTESEK
7. PISZTOLYMŰVÉSZ
8. SISSI
9. ŐRÜLT KÜLDETÉS
10. CONVOY

VICO

1. Rohamcsapat
2. Emberrablók
3. Saigon kommandó
4. Kokainraktár
5. Rákember ■ Marsról
6. Hold 44
7. A hercegnő
8. Odin
9. A halál istene
10. Hősök vére
11. Toto, a bennszülött
12. Félénk emberek
13. Végzetes erőszak
14. BAT 21
15. Gyilkosság rendelésre
16. Vörös börtön
17. Békaherceg
18. Könyörtelenül
19. Vérdíj
20. Add meg magad

Valamennyi színes, szinkronizált.

MOKÉP

1. PISZKOS ALKU színes, amerikai akciófilm
2. FÉL LÁBBAL A PARADICSOMBAN– színes olasz vígj.
3. VÉGSŐ MEGTORLÁS–színes, amerikai akciófilm
4. EROTIKUS KOBRA–színes, olasz erotikus film
5. SZUPERBOMBÁZÓK–színes, amerikai kalandfilm
6. VÉRES HAJSZA–színes, amerikai akciófilm
7. GÖRDESZKÁS LOVE STORY–színes am. kalandfilm
8. DRAKULA GRÓF–színes, olasz horror
9. LOS ANGELES-I FOJTOGATÓK–színes am. krimi
10. TÁVCSÖVES KUKKOLÓ–színes, amerikai krimi
11. TESTI KAPCSOLATOK–színes, amerikai szatíra
12. NŐSTÉNYTIGRISEK–színes, olasz vígjáték
13. IDŐUTAZÓK–színes, amerikai sci-fi
14. KÉK VILLANÁS–színes, amerikai kalandfilm
15. FOLYTASSA, DICK–színes, angol vígjáték
16. FOLYTASSA, HENRY–színes, angol vígjáték
17. FOLYTASSA A KEMPINGEZÉST– színes angol vígj.
18. NYOMOZÁS KRISZTUS HOLTTESTE UTÁN– színes, olasz dráma
19. AKI SÁRGA MASNIT VISELT– sz, am. western
20. BRIAN ÉLETE–színes, angol paródia

Fót, Vörösmarty tér 15.
Bp. XIII., Pannónia u. 25.
Bp. XI., Fadrusz u. 14.

FOTIFON

1. Piszkos alku – (MOKÉP)
2. Fekete eső – (DUNA FILM)
3. Harlemi éjszakák – (DUNA FILM)
4. Amerikai vérbosszú – (INTERVIDEO)
5. Sissi – (ZOOM)
6. Örökké – (DUNA FILM)
7. Nincs irgalom – (INTERVIDEO)
8. Kémek – (ZOOM)
9. Őslények országa – (DUNA FILM)
10. Őrült küldetés – (ZOOM)
11. Hé barátom, itt van Sabata – (INTERVIDEO)
12. BAT 21 – (VICO)
13. Aranygyermek – (DUNA FILM)
14. Heves jeges – (ZOOM)
15. Pénznyelő – (DUNA FILM)
16. Hair – (INTERVIDEO)
17. Benny Hill – (ZOOM)
18. Csupasz pisztoly – (DUNA FILM)
19. Felmondtam, jöjjön vissza – (MOKÉP)
20. Veszélyes út Hawaiiba – (ZOOM)

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, az egy műsoros kazetta díjtalan kölcsönzésére jogosít a FOTIFON bármelyik tékájában

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen teszszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb [illegible] hirdetéseit. [illegible]

• Sürgősen, olcsón eladó OTP-lakáshitel visszafizetése miatt ITT-NOKIA ICSHO színes tv, ITT-NOKIA VR 3520 videómagnó, TENSAI 36 cm színes tv. Telefon: 1-775-873.

• Eladó 1,5 éves, alig használt Fischer FVH-P200 DK, AKAI VS-115 videók, ITT NOKIA ST-741 mini hifitorony hangfalakkal, AKAI AP-Q310/c lemezjátszó. Czakó Tibor, 1223 Bp., Névtelen u. 12. III/14.

• Keveset használt videólejátszót vennék (kb. 10-15 ezerért). Árajánlatot típusmegjelöléssel, a készülékről néhány soros leírással a következő címre kérem: Paczári Tibor, 4400 Nyíregyháza, Toldi u. 60. III/26. Tel.: 06 (42) 13-914.

• Megvételre keresem a német Video magazin (B 8887 E) 9/90–12/90. számait, valamint a 6/89-ig megjelent összes számát – kivéve: 2/87, 9/87, 4/89. Kizárólag levélben: Wieland István, 1035 Budapest, Szél u. 17.

• Eladó Commodore-128 1571-es floppyval, Fisher FVH-P10S videómagnó és Sony CDP-M49 CD player. Watah Zoltán, 3535 Miskolc, Majláth u. 38/b. Tel.: 46/56-411/141.

• Eladó VS 600-as Grundig videorekorder, 1 éves. Telefon: 1567-880, este.

• Non-profit jellegű jogdíjas kiadvány terjesztésére keresek videókazetta-kölcsönzőket. Szabó Tibor, 2840 Oroszlány, Kertalja u. 1. Tel.: 34/61-443.

• Eladó 1 pár Reflex Professional R-200 Disco típusú 200 W-os hangfal + 2-szer 100 W-os végerősítő 40 ezer Ft-ért, 1 db 5 csatornás hangszínszabályozós keverő + 1 db fémházas, Cannon csatlakozású dinamikus mikrofon vezetékekkel 15 ezer Ft-ért, 2 db AIWA AD-220 kazettás magnó 18 ezer Ft-ért, 1 db 3 hónapos jótállásos Samsung VK-1260 videórekorder 34 ezer Ft-ért. Cím: Takács Pál, 5082 Tiszatenyő, Ady E. u. 12/b.

• Panasonic NV-850, Philips VR-6970 típusú hifi videók, Goldstar 39 cm-es színes tévé, angolra hangolt hifi-lánc igényesnek eladó. Varga Csaba, 9400 Sopron, Várkerület 19.

• Kifogástalan, japán kétfejes AKAI 425 EDG videómagnó eladó. Tel.: 1641-129, este.

• Videoton GSW 5720 kétkazettás, gyorsmásolós, zajcsökkentővel ellátott féléves magnó deck garanciával kedvező áron eladó. Rendes László, 1181 Bp., Csontváry u. 21. VIII/45.

• Nagyon olcsón eladók televízió- alkatrészek, műhely felszámolása miatt. Csak egy tételben! Kovács Péter, 5000 Szolnok, Verseghy u. 38. Tel.: 06/56/38-299

Hódító úton a 16:9

Minden második ősszel Berlinben adnak randevút egymásnak ■ szórakoztató-elektronikában és ezen belül is elsősorban a videó- és tv-technikában érdekelt legnagyobb cégek, ■ mindazok, akik ebben ■ műfajban élnek, számítanak, léteznek. Az idei szeptemberi Funkausstellung a legújabb videó-, tv-vétel- és -adástechnikán kívül felvonultatta ■ hangtechnika újdonságait.

Az igazi újdonságot a 16:9 képarányú készülékek megjelenése jelentette. A 3Sat ■ Funkausstellung ideje alatt naponta 12 és 13 óra között élő adásokat sugárzott a ZDF zenecsatornáján, és esti programjának részeit is ennek szentelte, az Eins-Plusnak szintén élő műsorai voltak, de az esti órákban mindkét adónál 16:9 arányú szélesvásznú filmeket is vetítettek. Az új képminőséget csak azok a nézők élvezhették – persze valóságában – akik D2MAC dekóderrel rendelkeztek, és olyan parabolájuk volt, ami a TV-SAT2-re volt irányítva. Berlin egyes részein és Kölnben kábeltelevíziós hálózaton keresztül is lehetett venni az adást, hypersávon. A műsorok elől természetesen nem zárták el a PAL készülékekkel rendelkezőket sem, itt azonban a 4:3 arányú készüléknél az alsó és felső fekete sáv kísérője maradt a képnek.

Ám e technika még koránt sincs kiforrott állapotban. Bár a barcelonai olimpia nagy lehetőséget jelent, mely sajátos témájával kínálkozik a nagyhűségű és szélesvásznú visszaadásra, úgy tűnik, tisztázottabb állapot a '95-re beígért időpont előtt nem várható. Mind a 3Sat, mind az Eins-Plus, HDTV-Equipmenttel európai norma szerint filmezett, ami 1250 soros televízós képeket állított elő, de dekóder hiányában a 16:9-es képeket 625 soros D2MAC átviteli szabvány szerint mutatták be. Az Eins-Plus-nál ■ Funkasstellungról a képek HD-MAC-ban, tehát még 1250 sorral mentek a Kopernikus műholdra és onnan Baden-Badenbe, a Südwestfunkhoz, de itt 625 soros D2MAC-vé alakították át és lőtték fel ■ TV-Sat2 műholdra, ahonnan már a jelenlegi egységekkel is fogyasztásra alkalmassá vált.

A 3Sat-nál más utat választottak, s anélkül, hogy most ennek részleteibe mennénk, a jel útja egy szakaszon PCM (Pulzus Cod Moduláció) segítségével a Német Posta szélessávú hálózatán haladt, majd szintén az előbbihez hasonló módon D2MAC kódolás után jutott a Kopernikus műholdra.

Természetesen – mint arról már többször hírt adtunk – a készülékgyártók is készültek a látványos, újabb bemutatkozásra; ilyen készülék volt a *Telefunken BS 9500 D* típusa, mely 72 kilójával és 9400 DM-es árával semmilyen tekintetben nem tartozik a könnyű súlyúak közé. Szolgáltatásai kategóriájának megfelelőek: a multinormás vevőrész valamennyi tv-normát megérti, a műholdvevőt beépítették, hypersávos tunerral rendelkezik, amely a kábelhálózat szélesebb sávú D2MAC jeleinek átvitelére szolgál. Természetesen kép a képben tudománnyal rendelkezik, pontosabban a képmező jobb szélén három önálló kép jeleníthető meg. Csatlakoztatási köre igen széles, és hang szempontjából is jónak mondható. Képvisszaadásában azonban problémák jelentkeztek, mivel a készülék mindig 1250 sort rajzol fel a képernyőre, így a 625 soros adásnál duplázza ■ sorokat, ami ■ kontúrszéleken lépcsőzöttséget eredményez. Mint a német Video magazin munkatársai – akiknek módjuk volt a készülékeket még kiállítás előtt tesztelni – is leírták, tesztjelgenerátorról meg lehetett győződni a képcső magas színvonaláról, de többről nem, ami önmagában kevés.

■

A Funkausstellung újdonságai közé tartozott a *Philips VR 813* típusjelzéssel bemutatott, első sorozatgyártásban készült olyan S-VHS videómagnója is, ami ■ MAC rendszer szerint sugárzott „szélesvásznú" képeket mint olyant felismeri, sőt a 16:9-es tv-készülékeknek a megfelelő képformátum átkapcsolásához a parancsot is kiadja. Az adóban a 16:9 szerinti sugárzásokat ugyanis elektronikusan jelölik. A videómagnó a széles képeket éppen úgy veszi fel, ahogyan azokat sugározzák, amelynek előfeltétele, hogy egy D2MAC dekóder a jeleket PAL-lá alakítja át. Az ilyen adásokat egyébként egy 12 kHz-es hanggal jelöli a szinkronsávon, amit a tv-készülék feldolgozva meg tudja tenni eltérítő rendszerében a szükséges átváltást.

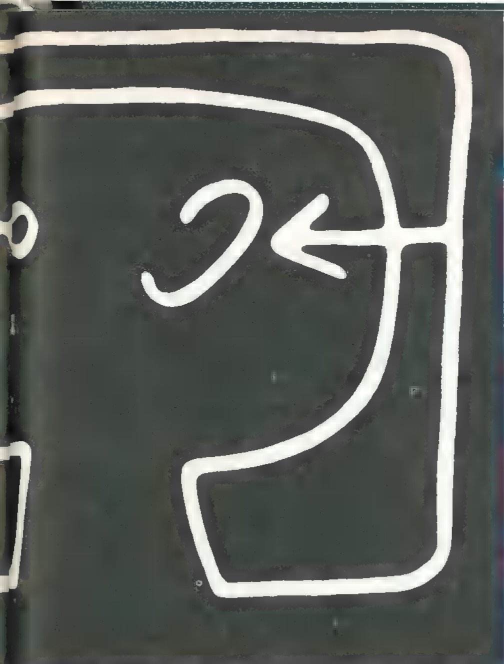
■

A kép persze úgy teljes, ha létezik olyan kamkorder is, mely a képet 16:9-es formátumban produkálja. A *Hitachi* volt az első forgalmazó, amely ilyen ké-

FF60 WIDE

Funkausstellung' 91.

VR 813

VM-E23E

szülékeket mutatott be. A *VM-E23E* és a *VM-E25E* Video-8 rendszerűek, míg a *VM-4400E* egyszerűbb kivitel, a negyedik egy teljes formátumú S-VHS készülék, mely a *VM-S 10000E* nevet kapta. Ez utóbbi formájával és 100-szoros zoomjával is felhívja magára a figyelmet. A szélesvásznúságot a négy modell egyikénél sem 16:9-es chippel valósították meg, hanem digitális jelfeldolgozással egy átalakítón keresztül oldják meg. A képinformációt elektronikusan összetömörítik, 4:3-as formátumban felveszik, és egy megfelelő 16:9-es televíziókészüléken szélesvásznúra széthúzzák.

A keresőben ilyen üzemben a tömörített kép látható. A megoldás a függőleges felbontás kb. negyedrésznyi csökkenésével jár. Maga a megoldás teljesen elektronikus kapcsolásokon és nem optikai átalakításon alapul, s úgy tűnik, egyelőre ez a közvetett – bár rögösnek tűnő – út létezik, mivel 16:9-es chip még nem létezik a piacon.

■

Miközben a technika az egeket ostromolja kamkordereknél – persze itt is a technikai szint szem előtt tartása mellett –, a kisebb kamkorderek domináltak. A gyártók egy újabb, elsősorban utazó, ugyanakkor a minőséget és praktikumot preferáló vásárlói réteget akarnak megcélozni. A *Sony* bemutatta a *CCD TR 705*-ös Hi8 rendszerben dolgozó készülékét, mely 8-szoros zoomjával, 470 000 Pixeles CCD-jével, 1/10000-es zársebességével, jó smear-tulajdonságaival és viszonylag tág szolgáltatásaival igazolja, hogy ez a kategória is felnőtt a nagyokhoz. A JVC a GR-SX9-el jelentkezett, ami szuper VHS-C rendszerben dolgozik, de további négy VHS-C rendszerű készüléket is hozott, így a GR-AW1-et – ez freccsenő víz ellen is védett –, a GR-AX2 és GR-AX3-at; s a GR-AX10-nek lámpája is van.

A *Hitachi*nak a 16:9-es formátumú készülékeiről már szóltunk, de bemutatták a *VM2400*-at, mely a 2300-nak lámpás változata. A Hitachi készülékeket már csak azért is érdemes figyelemmel kísérni, mert az egyre rendszeresebben jelentkező Sony típusokon, a mind szélesebb választékot bemutató Panasonicon kívül e cégnek is számos típusa fut nálunk.

Megemlítendő még a Fujitól az *FF60* Wide típus, melyet első olyan kamkorderként lehet elkönyvelni, melyben beépített nagy látószögű előtét van, így lehetővé téve egy kezdeti 4,9 mm-es gyújtótávolságot.

VM-S 10000E

Anyja Lánya

Isabella Rossellini

„Az általános gondolkodás szerint a női szépség kulcs a szerencséhez. Biztos lehetőség a hírnévhez, a jó modort feltételezi, és a társaságban középpontba kerül az, aki szép. Vagyis a szépség útlevél a karrierhez. Elhatároztam, hogy megunt fejemet és vonásaimat átalakítom. Új életet kezdek azzal, hogy nem megunt arcom hunyorog rám a tükörből. Így aztán bementem egy jobb kozmetikai szaküzletbe, és vásároltam néhány szemceruzát, arcfestéket, ezt-azt. A kiszolgáló kisasszony, aki maga is pályázhatna valamilyen Miss Beautiful-versenyen, jól megnézett és azt mondta: Tudja, ha egy kicsit dolgozna az arcán, hasonlíthatna Isabella Rossellinire...”

Íme Isabella szavai egyik legutóbbi interjújából. A negyvenedik évéhez közeledő asszonyé, aki modell, riporter, filmsztár és anya, s akihez ezerszámra szeretnének hasonlítani az érettebb asszonyok. Tény, hogy népszerűségének egyik oka döbbenetes hasonlósága édesanyjához, Ingmar Bergmanhoz.

Fekete hajjal és sötét szemeivel valósággal egy olasz Ingrid. Mozgása, gesztusa, nevetése, hanghordozása a gének furcsa összekapcsolódása folytán szinte azonossá teszi híres anyjával. Filmszínésznői pályakezdésénél még ott volt a mama, de a papa már nem élt. Roberto Rossellini életében még azt sem engedte meg gyermekeinek, hogy az általa rendezett filmeket megnézzék! Hát még azt, hogy hasonló pályára lépjenek vele. „15 éves koromban titokban meglógtam egy földrajzóráról, és megnéztem a «Róma nyílt város»-t. Akkor megtudtam, hogy az apám egy zseni. Megértettem, hogy a mama miként szeretett bele e film megtekintése után úgy, hogy még azt sem tudta, kicsoda Roberto Rossellini és hogyan néz ki.”

Isabella színésznői pályafutása azzal a filmmel kezdődött, amelyben a mama játszotta a főszerepet, s Liza Minelli az egyik epizódot. Liza apja, Vincente Minelli rendezte és Ingrid Rossellini, Isabella ikernővére volt a sminkes. A film, az *Idő kérdése*, csúfosan megbukott. Mindenkit lerántott a kritika, kivéve azt a fiatal apácát, akit Isabella játszott.

Az ezt követő években mégis inkább zsurnalisztikával foglalkozott: tévériportokat készített híres emberekkel, az olasz televízió számára – Amerikában. Nyelveket tanított egy New York-i középiskolában. A maga lábára állva bizonyította be, hogy ő is „valaki”, nemcsak híres ősök utóda.

Egyik riportja hozta össze Martin Scorsesevel. Szerelem, majd házasság lett belőle. A világhírű filmrendező azonban, éppúgy, mint egykor a papa, nem engedte filmezni feleségét. Isabella azonban bejárt a forgatásokra és a vágóterembe. Csendben volt, nem szólt egy szót sem, csak éppen tanulta a szakmát.

Amikor házassága felbom-

LANCÔME
PARIS

lott, gyorsan férjhez ment, és szült egy kisleányt a nála fiatalabb, kezdő színész-rendező Wiedermannak. A kislány a drámai Elektra nevet viseli, s immáron 8 éves.

David Lynch egy étteremben látta meg Isabellát, és „*Maga akár Ingrid Bergman lánya is lehetne*" felkiáltással üdvözölte. A véletlen találkozásból született meg Isabella Rossellini ez idáig legsikeresebb filmje, a Kék bársony (Blue Velvet). A kocka, ahogy mondani szokás, el volt vetve. Isabella megtalálta hivatását. Majd újabb válás, ezúttal David Lynchért...

Amikor megkérdezték, melyik alakítását tartja legtöbbre, így válaszolt:

„Természetesen a Kék bársony Dorothy-ját. Nagyszerű volt dolgozni a filmben, mert minden nyomasztó és keserves jelenete ellenére a felvételek nagyon oldott és jó légkörben készültek. A másik kedvencem Az unokatestvérek (Cousins), melyben kellemes volt jószívű, jóindulatú teremtést játszanom, mert a tisztaság volt fő jellemvonása szerepemnek."

S ki hinné, hogy a David Lynch rendezte Veszett a világ (Wild at Heart) című film megszületése valójában neki köszönhető?

„*Valamikor nyáron Massachusets táján dolgoztunk* – mesélte, – amikor egy könyvkereskedésben megláttam Frida Kahlo könyvét. A második keresztnevem svéd nagymamám után Frida, így hát azonnal felfigyeltem a szerzőre. Otthon felhívtam David figyelmét a könyvre és a festőnőre, milyen izgalmas a megjelenése. Oly vad és veszedelmes, de emellett határozott arca volt, mint aki már sok mindent tapasztalt az életben. Így lett belőle film."

Isabella már 28 éves volt, amikor egyenesen a Vogue magazin címlapjáról szerződtette a Lancome kozmetikai cég, fantasztikus gázsival. Ma évi négymillió dollárt kap azért, hogy bemutatja a Lancome emblémát viselő kozmetikai és divatcikkeket. Mindezt több mint egy évtizede, változatlan népszerűséggel és sikerrel.

Arra a kérdésre, mit tart életében a legfontosabbnak, legutóbb így válaszolt:

„*Elsősorban a kislányomat, a családomat, a munkámat. A szüleim eleven emlékét, s azt, hogy szabadon sétálhatok az utcákon, nem kell állandóan és napról napra a megélhetésért dolgoznom.*"

Időközben azonban véget ért kapcsolata David Lynchcsel is. S míg Isabella új utakat keres, a hódolók és a kollégák nem tudják elfeledni, kinek is a lánya valójában. Omar Shariff például így vélekedik:

„*Ha ránézek, érzem azt a melegséget, amit az édesanyjából hozott magával.*

Nem csupán őt látom, hanem az emlékeimet és ábrándjaimat is – a mamájáról."

Tatár Eszter

HAJRÁ, MAGYAROK!

Ez a címe a Televideo Kiadó egyik legújabb kazettájának, mely a magyar sport sikeres éveinek nagy pillanatait eleveníti fel. A visszaemlékezések idézik az ötvenes évek sikerszériáját az Aranycsapattól Iharos Sándor, Rózsavölgyi Sándor világhírű futókig. A videóvisszaemlékezéseken megszólal többek között Papp László, Gyarmati Dezső, Kárpáti Rudolf, Hidegkuti Nándor, Székely Éva, a mai nagyságok közül pedig Fábián László. A sportriporterek közül Szepesi György, Borbély Pál és Zsolt Róbert idézi fel a dicső múltat.

Vigyázat, mélyföld! Kern András és Udvaros Dorottya szereplésével egy nemzedék életérzései törnek fel e több mint egyórás összeállításban. Esterházy Péter, Spiró György, Vámos Miklós, Kornis Mihály, Sándor György és Verebes István képviseli írásaival a fiatal írókat, hogy nemzedéki különvéleményüket hangoztassák a nyolcvanas évek végi Magyarországon. (A film 1989-ben díjnyertes volt a veszprémi tv-fesztiválon.)

Három színes szinkronizált amerikai rajzfilmet ajánl a kiadó a *Gombóc és Rozsdás* című kazettáján, míg a *Robotix* másfél órás, szintén amerikai rajzfilm, mely szerencsétlenül járt földi űrhajósok kalandjait meséli el. *A Jem* ugyancsak önálló, egész estét betöltő rajzfilm Amerikából: a történet Jerry körül bonyolódik, aki egy hanglemezkiadó tulajdonosa lett, ám nem egyedül...

Olykor megesik, hogy gyermekkorunk emlékei kísértenek, a úgy véljük, egy-egy pillanat már korábban megtörtént velünk. Csupán emlékezetünk játéka ez vagy sorsunk furcsa ismétlődése? Erre a kérdésre keresi a választ a Televideo francia filmje, *A titkos szoba*.

A XX. századi izmusok 140 perce értékes videó lehet a diákok és a művészet iránt érdeklődők számára, mely képes kalauz századunk nagyobb képzőművészeti irányzatairól. (A rendező Zsigmond Dezső és Kútvölgyi Katalin.)

A képes haza-járás három órában kíséri el a nézőt Magyarország növény- és állatvilágába, mutatja be az ország geológiáját, településfajtáját, régészeti ritkaságait, régi templomait, kastélyait, s megismertet az itt élő népek történetével. A Hármas csatorna című televíziós műsorban részletekben már látott alkotást Bakos Katalin rendezte.

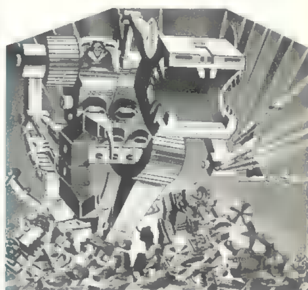
Belépés 18 éven aluliaknak!

Jönnek a különleges tékák?

Lehet, hogy a speciális videótékáké a jövő? Igaz, akadnak már nálunk is olyan kölcsönzők, ahol a kazetták mellett az üzlettulajdonos virágot, élelmiszert is árusít, ezeknek azonban még közvetett kapcsolata sincs a filmmel, a videóval. A Fotifon cég gazdája, jelenleg három videótéka irányítója, Hegedüs László azonban olyan kölcsönzők nyitásán töri a fejét, amelyek egyedi kínálattal bővítenék a hagyományos kölcsönzők szolgáltatásait. Ötleteit e hasábokon azért is osztja meg az olvasókkal és így egyben leendő (?) vállalkozótársaival is, hogy új partnerek segítségével esetleg hamarabb válhasson valóra álma, saját és a videóbarátok együttes örömére.

– Hasznos lenne nyitni egy úgynevezett NO-CO videókölcsönzőt, ahol az érdeklődők hozzájuthatnának a NO COMMERCIAL, azaz a nem tömegek által nézett értékes alkotásokhoz, művészfilmekhez – javasolja Hegedüs László. – A MOKÉP-nek számos ilyen filmje van videón, meg is jelentették ezek listáját NO-CO katalógusukban. Úgy gondolom, fellelhető Magyarországon olyan filmkészlet, amellyel egy ilyen kölcsönzőt fel lehetne tölteni, s meggyőződésem, hogy van idehaza is egy olyan réteg, amely nem teszi be a lábát videótékákba, mert szerintük ott csak akció-, horror- vagy szexfilmet lehet kölcsönözni. Ám az általam elképzelt filmes-videós szaküzletben nemcsak értékes filmekhez lehetne hozzájutni, Fellini-, Bergman-, Zeffirelli-sorozatokhoz, hanem a filmkészítés kellékeit is meg lehetne itt vásárolni. Például a rendezők, az operatőrök által viselt speciális mellényeket vagy rendezői székeket. Mondjuk, árusíthatnánk annak a rendezői széknek a mását, amelyben Coppola ült a keresztapa forgatásakor. Divatot lehetne csinálni itthon is a film világából! Így ha a magyar és a művészfilmek kölcsönzéséből nem is lehetne meggazdagodni, a hiányt pótolni lehetne a filmes kellékek eladásából.

A tékavezető másik életre való elképzelése egy videó-játékbolt nyitása. Belépés 18 éven aluliaknak – állhatna a bejárat fölött a felirat. A kölcsönzőnek azok lehetnének a klubtagjai, akik diákigazolvánnyal rendelkeznek. A polcokon ott sorakoznának az iskolai kötelező olvasmányok és azok megfilmesített változatai, valamint rajzfilmek, mesefilmek minden mennyiségben. De nem ám önmagukban, hanem mellettük állnának a hősök játékfigura formában is: a transzformerek, az új sztár, G. I. Joe, He-Man vagy a tini nindzsa teknőcök, melyeket a kölcsönzött vagy megvásárolt videókkal együtt szintén árusítani lehetne.

Életre való ötletek, melyeket Hegedüs László szeretne új társakkal már jövőre megvalósítani.

A FANTÁZIAFILMEK TÖRTÉNETE II.

A sci-fiből, szürrealista alkotásokból, vallásos témájú filmekből, mesefilmekből és horrorból összegyúrt „fantázia-műfaj" neves elődökre tekinthet vissza, melyek utódai a nyolcvanas évek nagy kasszasikerű alkotásai a Conantól Indiana Jonesig.

A GERMÁN HŐSÖKTŐL ÓZIG

A korai fantasy-filmek készítésében elsősorban a németek jeleskedtek. Ez talán nem is olyan nagy meglepetés, lévén, hogy a fantasztikus filmek műfaja valójában Németországban bontakozott ki, amely ideális táptalajnak bizonyult számára mind lélektani (vesztett háború, kiábrándultság, menekülés a valóságtól stb.), mind technikai okok felől elemezve (korszerű filmgyárak, stúdiók, nagyszerű szakemberek stb.) a filmkészítést. A korszak kiemelkedő produktuma, „a legendás hőstettek himnusza, s egyben a revansvágyak és a közeli győzelmek záloga" (Georges Sadoul), *A Nibelungok* (Die Nibelungen, 1923–24 D), mely a bámulatos kifejező érzékkel megáldott Fritz Lang monumentális fantasztikuma. „A germán hős, odalán legendás hírű kardjával, büszke tartással lovagol végig a Böcklin-képeket utánzó tájakon, s legyőzi a gnómok borzalmas külsejű dúsgazdag királyát." A másik sztárfilm Friedrich W. Murnau *Faust*ja (1926), amely rögvest a fantasztikum kellős közepébe vág – a nyitó felirat szövege szerint ugyanis vad, gomolygó sötét fellegek zúdulnak ki a pokol kapuján. Amikor azután a néző meglátja a vad, gomolygó sötét fellegek kizúdulását a pokol kapuján, vagy kimenekül a moziból, vagy (s ez a jobbik eset) ott marad, s leckét vesz a filmkészítés legmagasabb fokán előadott fantasztikus bravúrok szédítő erejű kompozícióiból.

Miközben a németek a balga önimádat látványcsapdájába estek, Amerikában ekkor indul útnak Challenger professzor és kicsiny csapata, hogy megtalálja *Az elveszett világ*ot (The Lost Word, 1926). A film megint csak mérföldkőnek bizonyult, lévén az ember – néhány korábbi visszhang nélküli próbálkozástól eltekintve – először találta magát szembe az ősvilág állatóriásaival. Jó egy évtizeddel később, a '30-as évek végén újabb kedves szereplőkkel gyarapodott a fantasy tábora. A kis Dorothy (Judy Garland), a Madárijesztő, a Bádogember és a Gyáva oroszlán vágott neki a sárga útnak, hogy eljusson a Smaragdvárosba, s találkozzon a nagy varázslóval, *Óz, a csodák csodájá*val (The Wizard of Oz, 1939). Csatlakozott hozzájuk *A bagdadi tolvaj* is, ez a Kelet bámulatos mesevilágát, fantasztikus varázsát, hangulatát remekül visszaadó celluloid-fantasy, Sabu lélegzetelállító kalandjaival a középpontban.

A tizenegyszeres Oscar-díjas Ben Hur

FANTÁZIA VAGY HAZUGSÁG?

A '40-es évek lanyhuló kínálatában azután újra felbukkannak a hazudós báró történetei (Münchhausen, 1943 D). A Münchhausen báró által előadott égbekiáltó hazugságok már korábban is megihlették a filmeseket, ám ez a német változat minden addigit fölülmúlt, hiszen apait-anyait beleadtak, mert bevallottan a nemzeti szocializmus uralomra jutása 10. évfordulójának méltó megünneplésére készült. *A szépség és a szörnyeteg* (La belle et la béte, 1946 F) régi történetének feldolgozását természetesen nem ilyen szempontok vezették. Egy klasszikus tündérmese elevenedett meg Jean Cocteau átiratában, a

nagyszerű Jean Marais-val és Josette Day-jel a főszerepben. (Az új tv-változatot nagy sikerrel vetítik világszerte, a belőle készült regény magyarul is megjelent.) A hidegháborús időszak azonban nem kedvezett a tündérmeséknek. Az emberek a világűrt és a berlini falat figyelték, mint a sorsukra leginkább befolyással bíró két tényezőt. A külső térből érkező szörnyek és a szovjet kémek felkutatása és megsemmisítése túl sok energiát emésztett föl, a fantasyra már nem futotta filmesek erejéből.

Herkules minden mennyiségben

Az '50-es évek második felében végre aztán megmozdult az állóvíz. Az előzmény, az amerikai történelmi, vallásos áhitattal teli szuperprodukciók hatalmas sikere volt, lásd A tízparancsolat (The Ten Commandments, 1956), Ben-Hur (1959) stb. Ezt meglovagolva sorozatban kezdték el készíteni ■ római kori vagy bibliai témájú filmeket, amelyek egy részét Olaszországban, az eredeti helyszíneken vették fel. Ma már nem tudni, melyik olasz filmes fejéből pattant ki az isteni szikra, de tény, hogy felgyújtotta képzeletüket: ezt ők is meg tudják csinálni – olcsóbban. Így kezdődött meg a mitológiai hősök aprópénzre váltása, melynek keretében az összes ismert és ismeretlen figuráról (például Herkules, Maciste, Ursus, Jason, Odüsszeusz és még sorolhatnánk tovább) filmek tucatjait forgatták. (Csak Herkules-film 26 készült 8 év alatt.) Voltak, akik egyszerűen lefitymálták ezeket a filmeket (némelyeket teljes joggal), de akadtak, akik veszélyes irányzatra gyanakodtak, mondván, hogy a közönség az erős férfiak, hősök, tulajdonképpen az irracionális s ezért veszedelmes mítoszok felé fordul. „A jelenség azt mutatja, hogy visszatérőben vagyunk a személyiség, a szuperhős értékeléséhez" – mondta Vittorio Spinazzola, aki először foglalkozott kritikai szempontból a Herkules-jelenséggel. (Munkájának címe: Herkules ■ filmvászon meghódítására indul, 1963) „De ez nem azt jelenti, hogy negatív folyamatról van szó. Nem értek egyet azzal, aki szerint a hőskultusz egyenlő a fasizmussal."

Excalibur, mondai kaland-alapfilm

Mi történt egymillió évvel ezelőtt?

Ez a Herkules-őrület, vagyis az olasz (ál)történelmi filmek diadalmenete 1964-ig tartott. Akkor azután, úgy alkonyattájt, esernyőjét „meglovagolva" a keleti szél hátán megérkezett ■ Cseresznyefa utcába az új dadus, a csudálatos Mary, s ettől kezdve minden megváltozott ■ Banks-házban. A közönség apraja-nagyja meg elalélt az elbűvölő Travers-könyv elbűvölő Disney-feldolgozásán, az elbűvölő Julie Andrews játéka láttán. Miközben ■ gyermekvilág hétköznapjai a tündérmesék varázslatával ötvöződtek a *Mary Poppins*ban, addig Ray Harryhausen jóvoltából egymillió évet „repülhetünk" vissza az időszámítás kezdete előtti korba (One Million Years B. C., 1966 GB). A nagy Ray szuperteljesítménye, az özönvíz előtti ősállatok valósághű életre keltése, párviadalaik megtervezése, a mozgásuk, harcuk koreográfiájának kidolgozása s megvalósítása ■ fantáziafilmek történetének legszebb pillanatai közé tartoznak. Itt kapott helyet Szindbád is, az Ezeregyéjszaka meséinek kalandos utazója, akivel ugyancsak Harryhausen kötött egy életre szóló barátságot. (1957–77 között 3 Szindbád-filmet készített, valamennyi a műfaj gyöngyszeme.) S hogy ■ műfajt lehet elvontabb, magasabb szinten is űzni, példa rá Jean-Luc Goddard szívdöglesztő moziinfernója, a vájtszemű kritikusok olvadáspontját (t.i. a gyönyörtől) próbára tevő *Weekend* (1967 F-I), valamint a méltán a legjobbak közé rangsorolt Fellini-mű, a *Satyricon* (1968 I-F-D).

A heroikus rém-, kaland-, mesefilmek évtizedei

A '70-es évek kezdetére is a fajsúlyosabb darabok nyomták rá bélyegüket, kezdve az öreg mester, Luis Bunuel szürrea-

Spielberg fantáziája: Az elveszett frigyláda fosztogatói

Mary Poppins
a tündéri tündérmese

lista látomásától, *A burzsoázia diszkrét bájá*tól (Le charme discrét de la bourgeoise, 1972 F) Kurt Vonnegut tudatosan mítoszromboló, ízig-vérig antiregényének – *Az ötös számú vágóhíd* (Slaughterhouse Five) - ízig-vérig profi filmes feldolgozásáig (1972). Ekkortájt kezdte meg Peter Weir színrelépésével az ausztrál fantasztikus film is ■ hosszú menetelését, hogy azután az évtized végére rászabadítsa *Őrült (Mad) Max*ot (1979) a világra, s meghatározó irányzattá nője ki magát. És akkor még nem is beszéltünk az angolok két nagyágyújáról, az alpári humorral és elementáris őstehetséggel megáldott Monthy Python csapatról és a televízióból a mozi meghódítására induló *Muppet Show*ról (The Muppet Movie, 1979). A sort a hús-vér figurává, mondhatni Robin Williamsszé vedlett rajzfilmfigura, *Popeye* (1980) zárta.

A következő évtized ■ fantasy addig még sohasem látott méretű előretörését hozta. Szinte valamennyi ágában alapfilmet születtek: lásd *A titánok harca* (Clash of the Titans, 1981 GB, mitologikus színezetű kalandfilm), a *Sárkányölő* (Dragonslayer, 1981, rémmese), az *Excalibur* (1981 EIRE, mondai kalandfilm), *A tűz háborúja* (Quest for Fire, 1981 F-CDN, őskori fantázia), *Az elveszett frigyláda fosztogatói* (Raiders of the Lost Ark, 1981, fantasztikus kalandfilm) és persze ■ *Conan, a barbár* (Conan the Barbarian, 1981), a heroikus mozifantázia díszpéldánya. A példaképeket hihetetlen gyorsasággal és mennyiségben követték az utánzatok, megannyi pocsék, közepes vagy éppen jó történetek; újraéledt Herkules (Mr. Univerzum, azaz Lou Ferrigno megint nekiállhatott suvickolni az izmait), útnak indult az Ator-széria, de színre lépett a *Vörös Szonja* is (Red Sonja, 1985), hogy az olyan szokásos olcsó olasz produkciókról már ne is beszéljünk, mint például a *Gunan, ■ barbár* (Gunan il guerriero, 1982) vagy a *Thor, a bosszúálló* (Thor il vendicatore, 1983). És ez csak ■ heroikus fantáziafilmek hulláma!

Őskori kaland:
A tűz háborúja

Menekülés ■ hamis megváltásba?

„Herkules mint posztmodern hős?" – kérdezi Sergio Corbucci, az egyik legkelendőbb olasz rendező. – „Ez a szociológusok dolga" – adja meg rá rögtön a feleletet. – „Szerintem azért jött divatba, mert a fiatalok erősek, nagyok és egészségesek akarnak lenni."

„Amióta a szuperhősök végzetes és fasisztoid formát öltöttek (Conan), tárgytalanná vált a racionális felvilágosítás és a preracionális mítoszok közötti dialektikus kapcsolatot boncolgató kérdés is – vallják a kritikusok. A rajongók egyszerűen ■ visszafelé irányuló menekülés világát akarják átültetni a valóságba. A „Kard és boszorkányság"-híveket tömörítő számos klub klánnak nevezi magát, s közöttük hierarchikus rend uralkodik. „A társadalomról szőtt álmuk egyértelműen antidemokratikus." Hogy mit jelent ez konkrétan? „Minden nagyszerűen hangzó, organisztikus, arkádikus, faunszerű fantáziaszülemény nem más, mint hamis megváltást hirdető tiráda, menekülés az elől, amit a valóság könyörtelenül megkövetel. Az élet mint kozmikus jelenség megéneklése egyike azoknak az utaknak, amelyek kikerülik a kemény tényszerűségeket. Az Exalibur – az erőltetett művészi igénye ellenére – sem más, mint a menekülő lélek agyoncifrázott templomtánca. A misztikusan suttogó elragadtatás célja, hogy elvonja az embert a társadalmi konfliktusoktól, s az ily módon átadja magát a preracionális mítoszok gyönyörűségének."

Ez van, kérem szépen! S a legérdekesebb az egészben, hogy a Die Welwochéből idézett cikk szerzőjének tökéletesen igaza van! Mert az *Excalibur*nak, Conannak, Herkulesnek, a Sárkányölőnek, Óznak és Indiana Jonesnak meg a többi fantasztikus kalandhősnek éppen az a célja, hogy elvonja az embert ■ (hétköznapi) társadalmi konfliktusoktól, hogy az ily módon átadja magát a fantázia birodalmában való kalandozás gyönyörűségének. Mert a fantasy mindenekelőtt elbűvölni, szórakoztatni s – nagyzoljunk? – időnként elgondolkodtatni akar!

Szilágyi G. Gábor

B.B. A kihívás naivája

A csábító tincsekből göndörített konty, a tűsarok, mely fölkelti a vágyat, a formákat érvényre juttató dekoltázs, mely a vállakat szabadon hagyja. Meg a csupasz villanások, az életerőtől duzzadó alsó és felső idomok látványa. Brigitte Bardot ártatlan ajakbiggyesztése olyan robbanást okozott az '50-es években, mint egy ajándékcsomagba rejtett bomba.

Ma, majd két évtizeddel a visszavonulása után Brigitte mit sem vesztett a vonzerejéből és a jó alakjából, bár azért rajta sem múlt el az idő nyomtalanul, s a világhíres 48 centis dereka is vastagodott valamicskét azóta.

Az egykori szexszimbólum, Franciaország egyik legkelendőbb exportcikke, a derék feleségek rémképe és házastársuk víziója – ahogyan Roger Vadim fogalmazta találóan: *„A házasemberek képtelen vágya"* – még ma is rendkívül népszerű, bár az állatok védelmében kifejtett tevékenysége nem mindenkiben keltett osztatlan egyetértést. *„A hírneve inkább szociológiai jelenség* – állítja Francoise Maupin – *és nem a filmkritikáknak köszönhető."* A színészi játékáról sohasem készültek hosszas elemzések, annak ellenére, hogy nem egy tisztességes alakítást nyújtott a legjobb francia rendezők irányítása mellett. Az embereket, különösen az újságírókat, mindig is elsősorban a magánélete, a róla szóló pletykák izgatták. *„Rengeteg hazugságot mondtak el rólam"* – állítja Bardot, s valahol igaza is van. Ne szaporítsuk tehát a szószátyárok népes táborát, hanem próbáljunk meg reális képet festeni „a papa mozijának" egyik meghatározó egyéniségéről, aki a film és a videó révén örökre fiatal marad.

Brigitte Bardot egy felsőosztálybeli párizsi családban született 1934. szeptember 28-án. 14 évesen, modellként kezdte pályafutását a mama szépségszalonjában, kamatoztatva a balettiskolában szerzett tudását. Ma már nemigen tudni, hogy csípőringató tehetsége miatt vagy anyja kapcsolatai révén, de egyre keresettebb név lett a szakmában, sőt egy évre rá az ELLE magazin közölte róla az első címlapfotót. Ekkor ragadt rajta a B.B. rövidítés. (A szigorú apa miatt nem írták ki a teljes nevét.) Még mindig alig 18 éves, amikor leforgatta az első filmjét (A normandiai odú/Le trou normand), majd férjhez ment Roger Vadim filmrendezőhöz. Korai filmjei közül az első angol mozija, az *Orvos a tengeren* (Doctor at Sea, 1955) emelkedik ki, ez is elsősorban azért a jelenetért, melyben bájait a zuhanyozófüggöny (sem) takarja. A Warner Bros. cég vezetői talán még emögé is beláttak, egy hét évre szóló szerződést kínáltak neki, amit

azonban nem fogadott el. Helyette elkészítette a férjével az ...és Isten megteremtette a nőt (et Dieu créa la femme, 1956).

A film kasszasiker lett, s egyben egy olyan sztár születésének a pillanata, akit két évtizeden keresztül csak szexis cicababaként vagy a szex istennőjeként emlegettek. Ellentétben az amerikai pin-up görlökkel, ■ vetítővászon hollywoodi vampjaival vagy a puritán Alpokon túli cseppet sem puritán női csábítókkal, Bardot-ból elképesztő természetesség, közvetlenség és ártatlanság sugárzik. Ő a kihívás naivája!

Vadim megteremtette Bardot-t, Bardot pedig iskolát teremtett. A szülők nyílt rosszallása ellenére B.B. stílusa megfertőzte a tinédzsereket. A fiatal lányok úgy öltöztek, úgy fésülték ■ hajukat, mint Bardot, s melyikük ne álmodott volna arról, hogy olyan karcsú alakja legyen, mint neki, a kockás ruháról s a fejtetőre tűzött kontyáról már nem is beszélve. *„Most már zavar, hogy olyan rosszul játszottam"* – mondta Bardot korai filmjeiről. *„A kezdet kezdetén nagyon sokat szenvedtem, tényleg úgy kezelt mindenki, mintha én a semminél is kevesebb lennék."* Tényleg így volt, filmjével még ■ Vatikánt is megbotránkoztatta, amely a Gonosz megtestesülését, a férfi megkísértőjét látta benne.

A falrengető sikert és a botrányos fogadtatást követően azonban szétváltak útjaik. 1959 – egy új házasság (Jacques Charrier-rel), s egy újabb világsiker, ezúttal egy merőben szokatlan alakítással. A *Babette háborúba megy* című, a második világháborúban játszódó antifasiszta vígjáték hőssé váló prostituáltja megmutatta, komédiázni is tud, ha kell. Rosszakarói, bosszúálló irigyei alattomosan replikáztak, hogy rossz színésznő. Kissé nevetséges volt ezt olyankor hallani, amikor színészi teljesítményének legjavát nyújtotta olyan filmekben, mint *Az igazság* (1961), az életének kálváriájáról szóló *Magánélet* (1968) vagy ■ *Viva, Maria* (1965), amely talán a legjobb filmje lett.

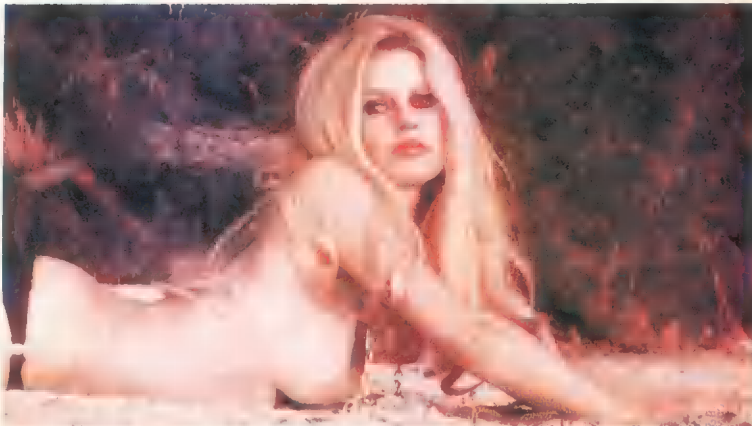
Ellenfeleit mindez persze nem zavarta. Az újságírókat és ■ fotósokat végképp nem érdekelte. Azaz, nagyon is minden, ami kapcsolatban volt vele. Bardot haragszik rájuk, szerinte ők voltak azok, akik szinte végighajszolták őt az '50-es és '60-as éveken. *„Én azután megértem, mit jelent űzött vadnak lenni – engem ugyanis így kezeltek"* – mondta egy interjújában. *„Ami velem történt, az szinte embertelen volt, állandóan a nyomomban voltak a nemzetközi sajtó képviselői."* A sajtót vádolta második házasságának a felbomlásáért, sőt az általuk szinte kiprovokált öngyilkossági kísérletéért.

A '60-as évek második felében azután egy újfajta Bardot tűnt föl a színen. Combig érő csizmával, bőr miniszoknyával és széles bőrövvel felszerelve ■ sztár tüzesen meglovagolta ■ Harley-Davidsonját. A közszemérem prédájául dobva B.B. a le nem igázott szexualitás(á)nak a jelképe, egy érett gyümölcs, mely kora közmorálját tökéletesen lerombolta. Nagyszájú, tehát provokátor, aki zavart kelt az öltözködésével, ■ viselkedésével, a túl illedelmes arcátlanságával. Ez ■ Bardot más, mint ■ korábbi. Másfél évtized kellett ahhoz, hogy ■ természetes ártatlanságot fölváltsa ■ tudatos szerepvállalás, önmaga másságának nyílt felvállalása. Közben elkövette élete talán legnagyobb tévedését, férjhez ment Günther Sachs iparmágnáshoz, ■ playboyok királyához. Máig sem igazán érthető, hogyan bírt ki egymás mellett ez ■ két eltérő jellem három évet. A látszat ellenére ugyanis Bardot visszahúzódó, ■ körülményekhez képest nyugodt magánéletet él a St. Tropez-i villájában. A környékbe még az *...Isten megteremtette...* alatt szeretett bele, s azóta is hűségesen kitart mellette.

Botrányainak és sikereinek csúcsán, a '70-es évek elején B.B. váratlanul visszavonult. Hattyúdalai közül a legemlékezetesebb ■ Don Juan 1973 (1973), amelyet ■ régi társ, Vadim rendezett, s melyben egy biszexuális csábító szerepét alakította. A Jane Birkinnel készült montázsok java része különösen bevésődött az emlékezetekbe. Érdemes elgondolkodni visszavonulása okán. A '60-as évek vége, '70-es évek eleje a szexu-

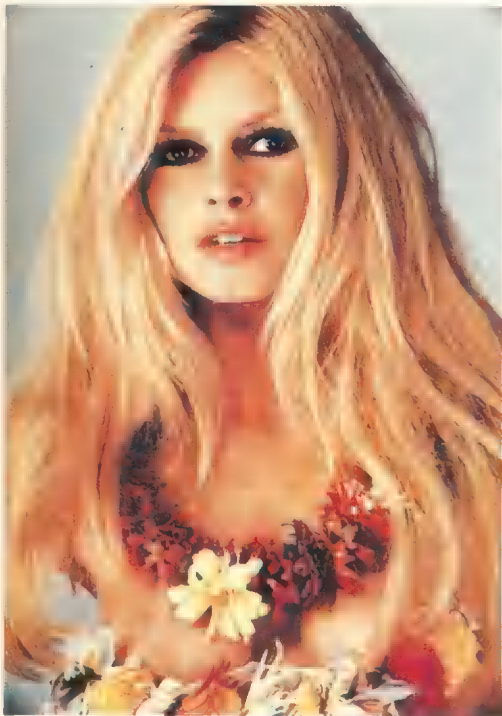

ális forradalom időszaka volt a nyugati világban. Az addig csak jelzésekkel, a női test bájainak felvillantásával dolgozó erotikus filmeket egyszerűen elsöpörte a szabad szerelem, a szex nyílt színi ábrázolása. Bardot, aki egy korosztály szexszimbóluma volt, egy röpke pillanat alatt túlhaladottá vált, elveszítette újdonságát, egyedi varázsát. B.B. nagyszerűen ráérzett erre, s időben otthagyta ■ pályát, mielőtt az hagyta volna ott őt. Nem akart egy lenni ■ sok közül!

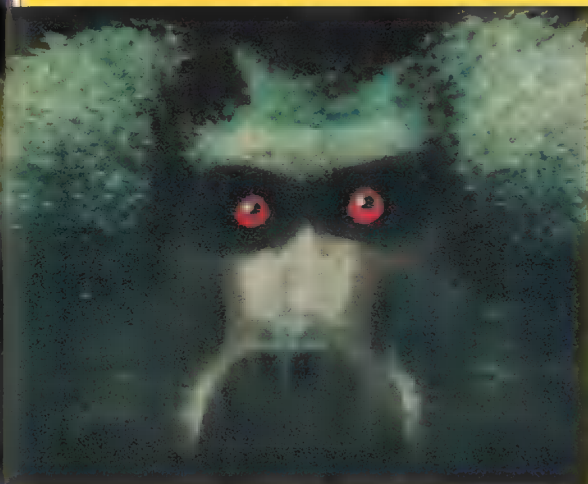
Visszavonulását követően egyetlen törekvése az állatok védelme lett. 1976-ban létrehozta az Állatvédő Egyesületét, amely a veszélyeztetett állatfajok megmentését tűzte ki célul maga elé. „Most már tudom, hogy az a valaki (ti. a filmvilág szexbombája) nem voltam igazán én" – mondta erről. „Mióta célja van az életemnek, egészen másképp érzem magam... (de) nem volt értelmetlen a hírnév utáni hajszám, ha ezt egy jó cél érdekében felhasználhatom."

B. B. az állatvédelmi tevékenységét leszámítva gyakorlatilag eltűnt a világ elől. Magas kőfallal körülvett villájába csak ritkán jutnak be a még mindig kíváncsi fotósok és újságírók. Ritka nyilatkozataiban már nyoma sincs a múltbéli konformista fiatal lánynak. *„Gyűlölöm az emberiséget. Egyre kevesebb a normális ember, teljes a dekadencia. A szépség keresése helyett az emberek a visszataszítót keresik: a piros hajat, a leborotvált fejeket..."* (Le Figaro, 1986) Ez sokak szemében provokatív szentbeszédnek tűnik egy olyan híresség részéről, aki az avantgardista stílusával maga is hozzájárult a tűz felszításához. Ám e fordulat ellenére Bardot mindig is Bardot lesz, az erőtől duzzadó különc, aki mindig csak önmaga tud lenni, számítás és szemérmetlenség nélkül. Egy csodálója mondta róla, aki talán megértette lényegét: *„Ennek a fiatal teremtésnek értékes egyszerűsége van."* A csodálóját Charles de Gaullenak hívták.

Magyarországon bemutatott filmjei:

A nagy hadgyakorlat (Les grandes manoeuvres, 1955) r: René Clair
Babette háborúba megy (Babette s'en van-t-en guerre, 1959) r: Christian-Jacque
Az igazság (La veritée, 1960) r: Henri-Georges Clouzot
Magánélet (Vie privée, 1961 F-I) r: Louis Malle
Viva Maria (1965 F-I) r: Louis Malle
Hímnem-nőnem (Masculin-féminin, 1965) r: Jean Luc Godard (Filmmúzeum)
Shalako (1968 GB-E) r: Edward Dmytryk (TV)
A medve és [redacted] baba (L'ours et la poupée, 1969) r: Michel Deville
Olajkeresők (Les Petroleuses, 1971) r: Christian-Jacque

Színes, szinkronizált amerikai krimi, 1991.

SHAKMA

Qest Entertainment

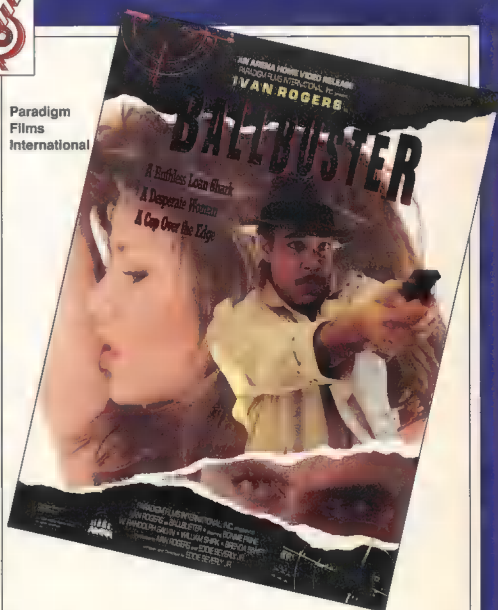
Nézz rám, Amerika

Színes, szinkronizált amerikai film, 1991.

Peacock Films

Paradigm Films International

Könyörtelen

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1989.

Videoberendezések
javítása,
áthangolása,
színes televíziók
áthangolása,
valamint
HI–FI [redacted]
áthangolása
és javítása,

VIII., József krt. 38.
Tel.: 1141–216

Nyugati
[redacted]
szervize.
Videó-,
és HI–FI
[redacted]
javítása,
áthangolása.

VI. Teréz krt. [redacted]
Tel.: 1311–129

[redacted] és külföldi garanciális és készpénzes fekete–fehér és színes televíziók, videomagnetofonok javítása, [redacted] posta; AM-mikro rendszerek telepítése.

XV. Frankovics M. u. 57–63. Tel.: 1635–225

RÁVISZ

Semmi kétség! A RÁVISZ a segítség!

MAGNEW®

MANUFACTURING & TRADING Co.,Ltd.
H-1103 Budapest, Gyömrői út 60-62.
Telefon: 1574888, Tel./Fax:1470371

ÖRÖK HŰSÉGET ÍGÉRÜNK

A MAGNEW a VHS kazetták
új generációját kínálja Önnek.

VIDEO TERESA ORLOWSKI

VTO Pictures

Több szereplős hangalámondással

cca 120 perc

SZELÍD SZE[...]

Bestiál[...]

Több szereplős hangalámondással

BEVERLY HILLS MOCSARÁBAN

VIDEO TERESA ORLOWSKI

Több szereplős hangalámondással

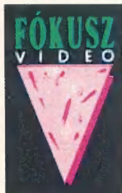
STARRING JOHN LESLIE · BARBARA DARE

SZERELEM OLASZ Módra

VIDEO TERESA ORLOWSKI

CÉG KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA
ajánlja az alábbi szinkronizált vagy feliratos filmeket:

1. Táncoló angyalok
2. Mr. Milliárd
3. Erotikus mulató
4. Orgia Berlinben
5. Van, aki forrón szereti
6. Olajpankráció
7. Foxy boxing
8. Érett gyümölcsök
9. Cicciolina Nr. 1.
10. Vörös telefon
11. Szerelemre születtek I.
12. Szerelemre születtek II.
14. Billió dollár úr kedvesei
15. Tiltott vágy
16. Bűn és álom a szép Desiree
17. Duzzadó izmok
18. Brazíliai csábítások
19. Desiree, a szerelem bajnoka
20. Rossznak születni
21. Marilyn I.
22. Marilyn II.
23. Izzó hálószobák
24. Teresa, a férfifaló
25. Szelíd szemű bestiák
26. Beverly Hills mocsarában
27. Botrány a szexklubban
28. Francia gyűjtemény
29. Lady Domina
30. Foxy Lady Nr. 1.
31. Desiree és társai
32. Szerelem olasz módra
33. Római kaland
34. Láb-szépségverseny
35. Kirándulás a szerelem szigetére

Viszonteladóknak és magánszemélyeknek:
1–10. sorszám között 1 100,- + ÁFA
11–36. sorszám között 1 300,- + ÁFA
Utánvét esetén plusz postaköltség
Viszontkölcsönzőknek
1 500–4 000 Ft + ÁFA
A filmek kölcsönözhetők:
Budapest,
III. Tóga u. 8.; XXI., Erdősor u. 36.
és XVIII., Havanna u. 50.

A kazetták megvásárolhatók hétköznap 9–17 óráig
1062 Budapest, Andrássy út 107. Tel./fax: 141-5886

MEGRENDELŐLAP

CÍMÜNK: 1062 BP., ANDRÁSSY ÚT 107.
A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni. Köszönjük.

KAZETTA CÍME:	DARAB

Név:...

Utca, hsz.:...

Helység:.............................. Ir. szám.................... :

Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!

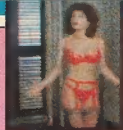
Dátum:.................................. Aláírás:....................

A jól ismert hős, aki koporsóban tartja fegyverét, ismét visszatér...

Főszereplők: Franco Nero, Donald Pleasence, Christopher Conelly
96 perc

Fiatalok, szépek és talán gazdagok

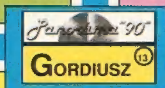

(Giovanni, belle... probabilmente ricche)

Egy kisvárosban él négy barátnő. Három közülük férjhez ment, a negyedik – akit szájára vesz a város – külföldre távozott. Ám meghalt, s végrendeletében jelentős összeget hagyott a három barátnőre, azzal a feltétellel, hogy legyenek hűtlenek férjükhöz...

Színes, magyarul beszélő olasz vígjáték
Főszereplők: Nadia Cassini, Carmen Russo, Olivia Link
90 perc

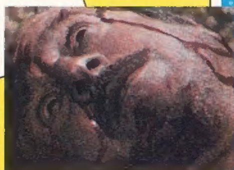

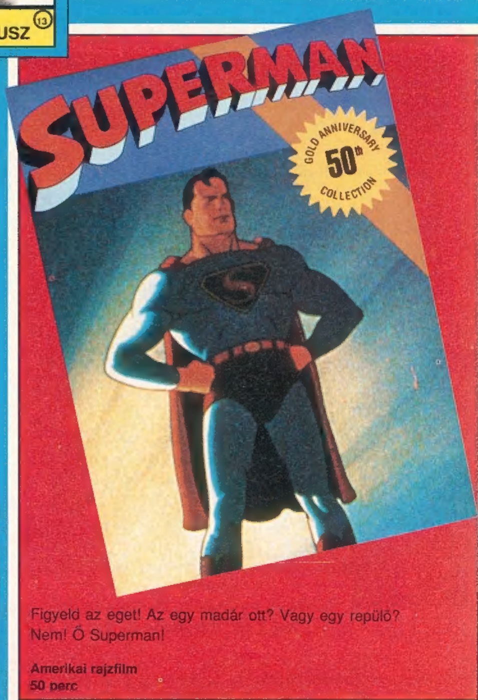
A gyilkos apáca

(Killer Nun)

Egy apáca meggyónja idős emberekkel szembeni gyűlöletét és örömét a gyilkolásban. A film egy megtörtént bűnügy feldolgozása.

Főszereplők:
Anita Ekberg,
Alida Vali,
Lou Castel
89 perc

Figyeld az eget! Az egy madár ott? Vagy egy repülő? Nem! Ő Superman!

Amerikai rajzfilm
50 perc

CALIFORNIA

Lee tábornok megadja magát, s ezzel befejeződik az amerikai polgárháború. Útban hazafelé a két volt déli foglyot, a fiatal Californiát és barátját, Willy Prestont szövetséges katonák támadják meg és lopással vádolják. Willyt meg is ölik...

Színes, magyarul beszélő olasz western
Főszereplők: Guliano Gemma, Miguel Bose, William Berger
105 perc

EZ IS AMERIKA

(America Exposed)

Az Ez Amerika rendezőjének új alkotása bepillantást nyújt az utcalányok és rablógyilkosok, a volt CIA-ügynökök és az exkluzív klubok világába...

Színes, hangbemondásos és feliratos amerikai dokumentumfilm
Írta és rendezte: Mark Benjamin
103 perc

Panoráma '90
GORDIUSZ 13

(The Executors)

Három ismeretlen férfi szerzi meg a fakeresztbe rejtett heroinszállítmányt, a szicíliai nagyfőnök ajándékát a San Franciscó-i halászoknak. A főnök ártatlannak vallja magát és megbízza unokaöccsét, hogy keresse meg a bűnösöket...

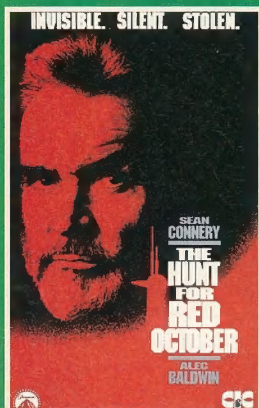
Színes, magyarul beszélő olasz kalandfilm
Főszereplők: Roger Moore, Stacy Keach, Ivo Garrani
105 perc

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON!

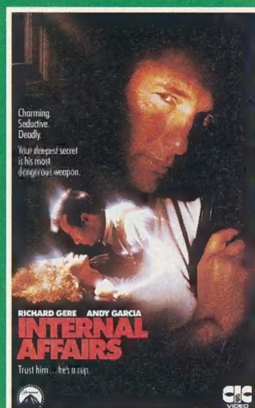

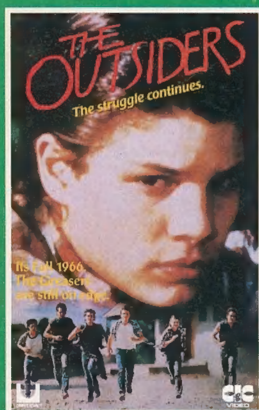
VADÁSZAT A VÖRÖS OKTÓBERRE

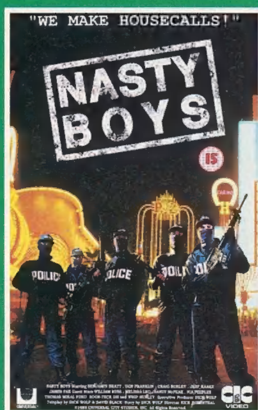
SZOLID MOTOROSOK

HIGGY NEKI, HISZ ZSARU

KÍVÜLÁLLÓK BANDÁJA

DROGHÁBORÚ LAS VEGASBAN

VÉRBOSSZÚ

DUNA FILM
VIDEO A CSÚCSON!

1054 Budapest, Steindl I. u. 6.

